

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 31.05.2018 № 13-3

ЗВІТ

**про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за
2017 рік у частині, що впливає на виконання державного
бюджету**

Київ 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. АНАЛІЗ ЗВІТУ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА.....	4
<i>1.1. Підготовка підприємств до приватизації.....</i>	4
<i>1.2. Підсумки та фінансові результати приватизації державного майна.....</i>	7
<i>1.3. Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань.....</i>	11
2. АНАЛІЗ ЗВІТУ ФОНДУ В ЧАСТИНІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ.....	14
<i>2.1. Ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності.....</i>	14
<i>2.2. Упорядкування обліку юридичних осіб.....</i>	16
<i>2.3. Управління корпоративними правами держави.....</i>	17
<i>2.4. Оренда державного майна.....</i>	19
3. АНАЛІЗ ЗВІТУ В ЧАСТИНІ ОЦІНКИ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА, НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ТА МЕТОДИЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ	21
<i>3.1. Методичне забезпечення діяльності Фонду в частині оцінки майна.....</i>	22
<i>3.2. Нормативно-правове регулювання діяльності Фонду</i>	24
4. ІНШІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ	26
<i>4.1. Виконання бюджетних програм у 2017 році</i>	26
<i>4.2. Аналіз змін у законодавчому забезпеченні процесів приватизації, управління державною власністю та оцінка їх впливу на ці процеси у 2018 році.....</i>	29
<i>4.3. Стан реагування на рекомендації Рахункової палати за результатами попереднього аналізу</i>	33
ВИСНОВКИ.....	34
ПРОПОЗИЦІЇ.....	39
Додатки.....	41

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аналізу: пункт 6 частини першої статті 7 Закону України “Про Рахункову палату”, План роботи Рахункової палати на 2018 рік.

Мета аналізу: оцінка повноти висвітлення у Звіті про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2017 році результатів виконання Фондом державного майна України повноважень, визначених Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”, в частині, що впливає на виконання державного бюджету.

Предмет аналізу: Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2017 році (далі – Звіт Фонду).

Об’єкт аналізу: Фонд державного майна України (далі – Фонд).

Критерії для проведення аналізу:

щодо оцінки стану дотримання законодавства: відповідність управлінських рішень об’єкта заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) нормам чинного законодавства;

щодо ефективності діяльності Фонду у сфері приватизації, управління корпоративними правами держави, цілісними майновими комплексами та окремо визначеним державним майном: повнота надходження коштів до державного бюджету і виконання Державної програми приватизації;

щодо оцінки повноти та достовірності викладеної у Звіті Фонду інформації: відповідність інформації фактичному стану справ.

Початкові обмеження щодо проведення аналізу: часові – захід проводився за 2017 рік, з окремих питань – січень-травень 2018 року; географічні – м. Київ.

Методи збирання даних: аналіз нормативно-правових, програмних, розпорядчих актів, пов’язаних із предметом заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту); перевірка планових і звітних матеріалів; аналіз результатів попередніх заходів Рахункової палати; опрацювання матеріалів ЗМІ та спеціальних видань; опитування посадових осіб Фонду щодо заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

ВСТУП

Законом України від 21.12.2016 № 1801 “Про Державний бюджет України на 2017 рік” надходження коштів від приватизації державного майна до загального фонду державного бюджету визначені в обсязі **17,1 млрд гривень**. Крім того, план з надходження коштів від орендної плати за користування державним майном затверджено у сумі **1,6 млрд гривень**. Надходження від сплати дивідендів, нарахованих на корпоративні права держави господарськими товариствами, що знаходяться в управлінні Фонду, прогнозовані в обсязі **0,6 млрд гривень**. Отже, загальні надходження, що забезпечуються Фондом, заплановані в обсязі **19,3 млрд грн**, що складає **2,7 відс. доходів загального фонду Державного бюджету України**.

Фактично за результатами діяльності у 2017 році від приватизації державного майна Фондом отримано 3376,7 млн грн, тобто п'яту частину планового обсягу. Надходження від орендної плати за користування цілісними майновими комплексами та іншим державним майном, орендодавцем щодо якого є Фонд, склали 1,055 млрд грн, або 66,8 відс. плану. Господарськими товариствами, що належать до сфери управління Фонду, сплачено 929,2 млн грн дивідендів, що у півтора раза перевищило планове завдання.

Загалом у 2017 році Фонд перерахував до державного бюджету 5,361 млрд грн, що становить 27,7 відс. загального запланованого обсягу надходжень. Роботу Фонду з виконання встановлених завдань та обставини, які унеможливили їх виконання у повному обсязі, відображено у Звіті Фонду, складеному відповідно до Закону України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”. Вказаний звіт затверджено Колегією Фонду на засіданні, що відбулося 29.03.2018, і представлено Рахунковій палаті¹ для аналізу.

Фондом у 2017 році забезпечено виконання повноважень головного розпорядника бюджетних коштів за двома бюджетними програмами – “Керівництво та управління у сфері державного майна” (КПКВК 6611010) та “Заходи, пов’язані з проведенням приватизації державного майна” (КПКВК 6611020). Загальна сума видатків, затверджена у кошторисах апарату Фонду та його регіональних відділень на 2017 рік, становила 256,1 млн грн, з них використано 244,3 млн грн, або 95,4 відсотка. Ці дані також вказані у Звіті Фонду і були предметом дослідження Рахункової палати.

1. АНАЛІЗ ЗВІТУ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА

1.1. Підготовка підприємств до приватизації

У 2017 році з метою вивчення попиту потенційних покупців на об’єкти приватизації до прийняття рішення про приватизацію, Фонд на власному веб-сайті оприлюднив інформацію про фінансово-майновий стан 4-х підприємств². Однак жодної анкети вивчення попиту до Фонду не надійшло.

Слід відмітити, що кількість підприємств, інформація про фінансово-майновий стан яких розміщується на веб-сайті Фонду, постійно зменшується. Так, у 2014 році Фонд опублікував інформацію щодо 61 підприємства, у 2015 – 42, у 2016 – 10 підприємств.

¹ Лист від 29.03.2018 № 10-18-6243.

² ДП “Завод “Електроважмаш”, ДП “Вугільна компанія “Краснолиманська”, ДП “Дніпровський електровозобудівний завод”, ПАТ “Об’єднана гірничо-хімічна компанія”.

У 2017 році при виконанні завдань з приватизації Фонд керувався затвердженими Кабінетом Міністрів України³ (далі – Постанова № 271) Переліком об'єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2015-2017 роках, та Переліком об'єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2015-2017 роках після їх виключення із Закону України “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” (далі – Перелік 1 та Перелік 2).

Перелік 1 на початок 2017 року містив 287 об'єктів. Упродовж 2017 року до Переліку 1 внесено 6 змін⁴, якими об'єкти державної власності переведено в інші групи та виключено з переліку один об'єкт групи А (ДП НТЦ “Станкосерт” (Мінекономрозвитку) і два об'єкти групи В (ПАТ “Державна продовольчо-зернова корпорація України” (Мінагрополітики) та Орендне підприємство санаторій “Червона калина” (Фонд)). Отже, з урахуванням змін перелік містив **284 об'єкти**. Інформацію щодо цих об'єктів у розрізі груп та органів управління наведено у додатках 2, 3 до Звіту.

Переліком 2 до приватизації у 2017 році було визначено **105 підприємств** за умови виключення їх з переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, серед них: 13 морських торговельних портів, 8 підприємств торфодобувної промисловості, науково-дослідні та проектні інститути, ДП “Укрспирт”, Державне публічне акціонерне товариство “Будівельна компанія “Укрбуд”.

Фонд упродовж 2017 року неодноразово звертався до Мінекономрозвитку щодо виключення підприємств з переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації. Поряд з тим **Мінекономрозвитку**, яке відповідно до своїх повноважень забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності⁵, **не сформувало пропозиції щодо внесення змін до такого переліку. Привабливі для приватизації підприємства Переліком 1 не було визначено, що завадило виконанню завдань з надходження коштів до державного бюджету.**

Як вже зазначалось, Перелік 1 у 2017 році містив 287 об'єктів, які були підпорядковані **12-м уповноваженим органам**. При цьому з метою проведення передприватизаційної підготовки, прийняття рішення про приватизацію та передачі функцій управління Фонд провадив системну роботу лише з **2-ма органами** – Мінекономрозвитку та Мінагрополітики.

Фондом здійснювалась робота з підготовки до продажу у 2017 році 9 державних підприємств. Встановлено, що 6 підприємств готувалися до продажу ще з 2016 року – “Київпассервіс”, Криворізька та Северодонецька ТЕЦ, “Устьдунайводшлях”, “Укресресурси”, “Чорноморське морське пароплавство”. Упродовж року Фондом були прийняті рішення щодо

³ Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2015 № 271 із змінами.

⁴ Постанови Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 60, від 29.03.2017 № 204, від 29.03.2017 № 214, від 29.03.2017 № 215, від 11.05.2017 № 309, від 15.11.2017 № 850.

⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459.

приватизації ДП “Вінницький завод “Кристал” та ДП “Завод “Радіореле” шляхом перетворення у публічні акціонерні товариства⁶, а Урядом – щодо приватизації ДП “Електронмаш”⁷. **Жодне із 9 вказаних підприємств у 2017 році приватизовано не було.**

Мінагрополітики, Мінекономрозвитку, Мінінфраструктури, Міненерговугілля, Укравтодор **на порушення вимог Закону України від 04.03.1992 № 2163 “Про приватизацію державного майна” та Постанови № 271** не передали протягом одного місяця Фонду функції з управління визначених до приватизації підприємств і **не виконали доручення Прем’єр-міністра України від 30.05.2017** щодо забезпечення такої передачі у 3-денний строк.

Встановлено, що **уповноважені органи управління** визначене до приватизації **держмайно передавали** до органів приватизації **зі значним запізненням або взагалі не передавали**, що **унеможливило виконання завдання з надходження коштів до держбюджету.**

Кабінетом Міністрів України в управління Фонду не передано функції з управління ДП “Укрекоресурси” та Державним публічним акціонерним товариством “Національна акціонерна компанія “Украгрозлізинг”.

У 2017 році Фонд 14 разів звертався до **Мінекономрозвитку** щодо прискорення передачі функцій з управління підпорядкованими підприємствами. Однак функції з управління ДП “Вінницький завод “Кристал” передано **із запізненням на 8 місяців**, ДП “Завод “Радіореле” – **майже на один рік** (об’єкт передано 06.02.2018), а ДП “Електронмаш” і **досі не передано.**

Довідково. Рішення щодо приватизації заводу ДП “Вінницький завод “Кристал” та ДП “Завод “Радіореле” прийнято наприкінці квітня 2018 року шляхом продажу єдиних майнових комплексів цих підприємств на аукціонах⁸.

Мінінфраструктури на неодноразові звернення Фонду **визнало за доцільне призупинити процес приватизації Державного підприємства водних шляхів “Устьдунайводшлях” та Державної судноплавної компанії “Чорноморське морське пароплавство”.** Станом на 01.05.2018 функції з управління цими об’єктами Фонду **не передано.**

Укравтодор, ігноруючи звернення Фонду, станом на **01.05.2018 не передав** функції з управління ДП **дорожнього зв’язку, інформаційного забезпечення та автоматики “Укрдорзв’язок”**, що передбачалося здійснити ще до 14.01.2016.

Упродовж звітнього року до продажу у 2017 році готувались також 3 підприємства агропромислового комплексу: “Україна”, “Тепличний комбінат” та Лиманське державне виробниче сільськогосподарсько-рибоводне підприємство. На початку 2018 року приватизацію завершено лише щодо державного підприємства “Тепличний комбінат”⁹.

⁶ Накази Фонду від 13.02.2017 № 220, від 13.02.2017 № 218.

⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 214.

⁸ Накази Фонду від 25.04.2018 № 538, від 25.04.2018 № 543.

⁹ Наказ Фонду від 03.01.2018 № 3.

Фонд у 2017 році неодноразово звертався до **Мінагрополітики** щодо **передачі в управління** таких **визначених до приватизації підприємств**: ДП “Благодатне” (до 15.04.2017), ДП “Новопокровський комбінат хлібопродуктів” (передбачалось передати до 29.04.2017), ДП “Світанок” (до 26.01.2018), Полтавський державний навчально-курсний комбінат агропромислового комплексу (до 18.09.2017), ПАТ “Аграрний фонд” (до 05.01.2017).

Однак **Мінагрополітики урядові доручення** про передачу до сфери управління державних органів приватизації підпорядкованих підприємств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, **не виконано, що унеможливило підготовку та продаж у 2017 році вказаних агропромислових підприємств.**

Наприкінці 2017 року, на звернення Фонду, Прем’єр-міністр України Гройсман В. у дорученні від 23.12.2017 № 47001/1/1-17 Кубіву С., Кутовому Т., Омеляну В., Новаку С. вказав на неприпустимість зриву строків передачі об’єктів державної власності для приватизації та необхідність забезпечення передачі державних об’єктів Фонду для приватизації.

У грудні 2016 року Фонд звернувся до 74 уповноважених органів управління з проханням додатково надати об’єкти держвласності для приватизації у 2017 році. Відповіді отримано від 55 уповноважених органів, до приватизації додатково запропоновано 19 об’єктів малої та 2 об’єкти великої приватизації.

Фонд до продажу у 2017 році визначив¹⁰ 190 об’єктів (157 об’єктів групи В та 33 об’єкти групи Г). Через місяць такий перелік було скорочено на 2 об’єкти групи В – вилучено Київський обласний та Рівненський центри стандартизації, метрології та сертифікації.

До продажу також визначено ще 78 об’єктів (52 об’єкти групи В та 26 – групи Г), однак їх підготовку до продажу розпочато не було, оскільки ці підприємства із переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, виключено не було.

Отже, **упродовж 2017 року Кабінет Міністрів України, міністерства та відомства на порушення вимог Постанови № 271 та за відсутності дієвого контролю з боку Уряду не забезпечили передачу до Фонду та його регіональних відділень функцій з управління майном підприємств, визначених до приватизації, що унеможливило їх приватизацію та забезпечення надходження коштів у визначеному обсязі до державного бюджету.**

1.2. Підсумки та фінансові результати приватизації державного майна

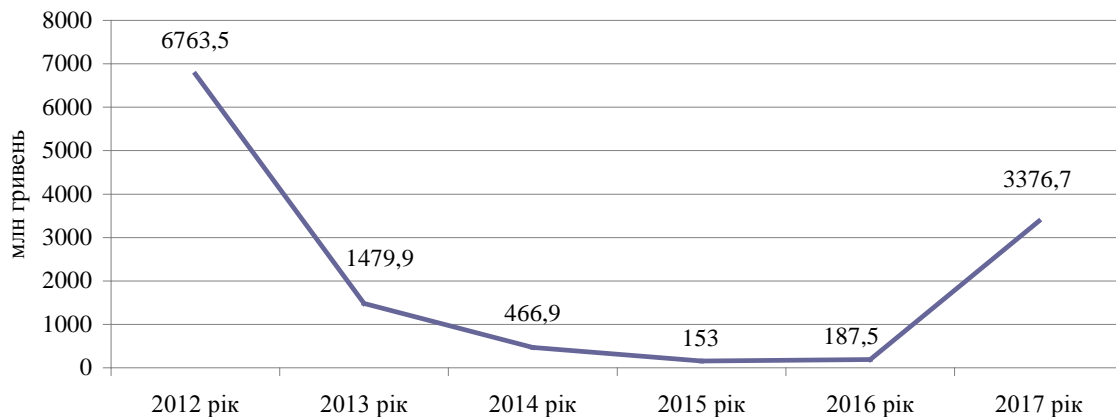
Приватизація державного майна у 2017 році здійснювалась у межах виконання завдань Державної програми приватизації на 2012-2014 роки, дія якої

¹⁰ Наказ Фонду від 01.03.2017 № 336.

відповідно до Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна” (далі - Закон № 2269)¹¹ втратила чинність у 2018 році.

Слід зазначити, що цією Програмою прогнозний обсяг надходжень до державного бюджету у 2012-2014 роках коштів від продажу та управління державним майном визначено у сумі 40,0-60,0 млрд гривень. Поряд з тим, у 2012-2017 роках загальний обсяг коштів, що надійшов до держбюджету від приватизації, склав 12427,5 млн гривень. Динаміку надходжень таких коштів наведено у діаграмі 1.

Діаграма 1. Динаміка надходження до державного бюджету коштів, отриманих за 2012-2017 роки від приватизації державного майна

На запит Мінфіну щодо прогнозу надходжень до держбюджету на 2017 рік Фонд надходження від приватизації держмайна визначив у сумі 17,1 млрд грн, від продажу земельних ділянок, на яких розташовані об’єкти, що підлягають приватизації, – 2,7 млн гривень¹². Вказані надходження передбачалось отримати за рахунок продажу об’єктів, визначених до приватизації, але не приватизованих у 2015-2016 роках.

У травні 2016 року при уточненні прогнозних надходжень до держбюджету Фондом обсяг надходжень від продажу земельних ділянок збільшено до 8,0 млн гривень¹³.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” обсяг надходжень у 2017 році до державного бюджету від приватизації державного майна визначено у сумі 17100,0 млн грн, як і на 2016 рік. Від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об’єкти, що підлягають приватизації, Фондом передбачалося отримати 5,9 млн гривень.

Протягом 2017 року до Фонду **від приватизації державного майна надійшло 3376,7 млн грн, від продажу земель несільськогосподарського**

¹¹ Закон України від 18.01.2018 № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна”.

¹² Лист Фонду від 05.04.2016 № 10-19-6172.

¹³ Лист Фонду від 27.05.2016 № 10-19-9889.

призначення – **2,7 млн гривень**. Таким чином, **річне планове завдання з приватизації майна виконано лише на 19,7 відс., а прогнозне з продажу землі – на 45,7 відсотка**. Отримані кошти у повному обсязі перераховано до державного бюджету.

Встановлено, що у 2017 році визначену Фондом **планову кількість об'єктів до приватизації за жодною із груп не досягнуто**.

Протягом 2017 року приватизовано 134 із запланованих 258 об'єктів державної власності груп А, Д та Ж¹⁴ на суму 121,1 млн грн за укладеними договорами. Разом із земельними ділянками було продано 22 об'єкти. **Планове завдання з надходження коштів від продажу об'єктів груп А, Д та Ж за 2017 рік (82,4 млн грн) виконано на 146,9 відс., від продажу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти приватизації, – на 38,7 відсотка**.

У 2016 році приватизовано 135 об'єктів державної власності груп А, Д та Ж (у т.ч. 16 об'єктів разом із землею), надходження коштів від продажу становили 171,5 млн гривень.

До приватизації у 2017 році було визначено 161 об'єкт групи А на суму 63,4 млн гривень. Фактично впродовж року приватизовано 114 об'єктів цієї групи, у тому числі 15 об'єктів разом із земельними ділянками. Надходження коштів від продажу таких об'єктів склали 66,8 млн грн (у т.ч. від продажу землі – 2,4 млн гривень).

Упродовж року приватизовано 10 з 71 запланованого об'єкта групи Д, в т.ч. 5 об'єктів разом із земельними ділянками. Від приватизації об'єктів групи Д (при плані 10,2 млн грн) надійшло 2,5 млн грн, зокрема 0,6 млн грн від продажу земельних ділянок, на яких ці об'єкти розміщено.

Фондом у 2017 році приватизовано 10 об'єктів групи Ж за 51,9 млн гривень. Планом передбачалось приватизувати 26 таких об'єктів на суму 8,8 млн гривень.

Фактично у 2017 році від продажу об'єктів груп А, Д та Ж надійшло 135,2 млн гривень. Кошти за приватизовані наприкінці 2017 року 10 об'єктів групи А (2,2 млн грн) надійдуть у 2018 році. Поряд з тим до Фонду надійшли 500 тис. грн від продажу у 1995 році одного об'єкта групи А; 4,8 млн грн від продажу наприкінці 2016 року 8 об'єктів групи А; 11,0 млн грн сплачені за невчасне перерахування коштів під час продажу об'єкта групи Ж.

Шляхом пільгового продажу у 2017 році реалізовано акції двох підприємств на суму 30,6 тис. гривень.

Упродовж року на фондових біржах проведено 619 торговельних сесій, на яких до продажу було запропоновано 49 пакетів акцій акціонерних товариств, що належать державі, загальною номінальною вартістю 500,913 млн гривень.

Фондом у 2017 році за результатами торгів на фондових біржах реалізовано 16 пакетів акцій об'єктів групи В на суму 3077,8 млн грн та пакет акцій об'єкта групи Г на суму 565,2 тис. гривень.

¹⁴ Наказ Фонду від 30.01.2017 № 135.

Фондом відмічено, що 16 пакетів акцій акціонерних товариств продано на аукціонах за методом підвищення ціни, один – за методом її зниження.

За наведеною у додатку 9 до Звіту Фонду інформацією, понад початкову ціну реалізовано 5 пакетів акцій, 11 – продано за початковою ціною, один – за ціною, нижчою від початкової.

Від продажу пакетів акцій на фондових біржах до державного бюджету надійшло 3,1 млрд грн (у тому числі 760 тис. грн неустойки, яку стягнуто за порушення покупцем термінів сплати за біржовим контрактом).

Фондом у 2017 році передбачено приватизувати 35 об'єктів групи Е¹⁵. Фактично упродовж року було укладено 4 договори купівлі-продажу об'єктів групи Е¹⁶ на суму 130,7 млн гривень.

У 2016 році Фондом укладено 3 договори купівлі-продажу об'єктів групи Е, надходження від продажу яких становили 8,7 млн гривень.

На відкритих грошових регіональних аукціонах та спеціалізованих аукціонах за гроші пакети акцій до продажу у звітному періоді не пропонувалися.

Фондом у 2017 році у газеті «Відомості приватизації» оприлюднено 20 (з яких 12 повторно) інформаційних повідомлень про проведення конкурсів із продажу пакетів акцій 8 акціонерних товариств.

Фактично у 2017 році відбувся продаж пакета акцій ПрАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод» (група Г) розміром 99,5 відс. за початковою ціною 33,9 млн гривень. Переможцем конкурсу вперше визнано орган місцевого самоврядування – Івано-Франківську міську раду, з якою укладено договір купівлі-продажу.

У звітному періоді відбувся продаж пакетів акцій 2-х акціонерних товариств, що займають монопольне становище на загальнодержавному ринку відповідних товарів (робіт, послуг) або мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, а саме: ПрАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод» (за конкурсом – 33,9 млн грн) та ПАТ «Кам'янець-Подільськсільмаш» (на фондовій біржі – 565,2 тис. гривень). Протягом 2016 року такий продаж пакетів акцій акціонерних товариств, за конкурсами та на фондових біржах не проводився.

У Звіті Фонду зазначено, що увагу Фонду впродовж звітнього періоду було спрямовано на поліпшення інвестиційної привабливості об'єктів приватизації, запровадження прозорого механізму та нових способів приватизації, прискорення підготовки нових об'єктів до продажу. При цьому **прикладів роботи з поліпшення інвестиційної привабливості об'єктів приватизації у Звіті Фонду не наведено. Прискорена підготовка нових об'єктів до продажу**

¹⁵ Наказ Фонду від 20.01.2017 № 71.

¹⁶ ПАТ «Український банк реконструкції та розвитку», ПрАТ «Спільне українсько-казахстанське-російське підприємство з виробництва ядерного палива», ТОВ «Учбово-атестаційний центр по неруйнівному контролю», КП «Уманське міжгосподарське підприємство по виробництву комбікорнів».

не відбулася. За даними Звіту Фонду проводилась робота з підготовки до продажу 9 державних підприємств, 6 з яких готувалися до продажу ще у 2016 році.

Отже, за час дії Державної програми приватизації, термін реалізації якої вдвічі перевищив запланований, до державного бюджету від приватизації державного майна надійшло лише 31,0 відс. визначеного нею мінімального обсягу надходжень.

У 2017 році визначені до приватизації об'єкти державної власності у повному обсязі реалізовано не було. Як наслідок, планове завдання з приватизації майна виконано на 19,7 відс., прогнозне від продажу землі, на якій такі об'єкти розташовані, – на 45,7 відсотка. Державний бюджет недоотримав 16923,3 млн гривень.

1.3. Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань

Законом України від 04.03.1992 № 2163 “Про приватизацію державного майна” (ст. 7 та ст. 27) контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна покладено на органи приватизації.

Фонд відповідно до Порядку здійснення контролю за виконанням зобов'язань, визначених умовами договорів купівлі-продажу об'єктів, приватизація яких проводиться на підставі рішень Кабінету Міністрів України¹⁷, контролює стан виконання зобов'язань, встановлених умовами договорів купівлі-продажу.

Інший порядок контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації державними органами приватизації¹⁸ передбачає здійснення державним органом приватизації протягом року контролю за виконанням умов усіх договорів, які перебувають на контролі (крім договорів, за якими ведеться претензійно-позовна робота), а при виявленні порушень таких умов вживаються заходи з досудового врегулювання спору чи застосовуються санкції, передбачені законодавством та договором.

На початок 2017 року на контролі органів приватизації перебувало 772 договори купівлі-продажу державного майна, станом на 01.01.2018 – 812. Упродовж року кількість таких договорів збільшилася на 40. **Інформацію про кількість укладених та знятих з контролю у звітному періоді договорів у Звіті Фонду не наведено.**

Фондом у 2017 році, як і планувалось, перевірено виконання умов щодо 695 договорів приватизації державного майна.

Враховуючи, що станом на 01.01.2018 за 117 договорами триває претензійно-позовна робота щодо розірвання та повернення відчужених об'єктів у державну власність, **Фонд у 2017 році забезпечив повний контроль за виконанням договорів**, які перебувають на контролі. На початок 2017 року

¹⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2012 № 487.

¹⁸ Наказ Фонду від 10.05.2012 № 631.

Фондом проведено роботу щодо розірвання 114 договорів.

За результатами контролю **встановлено невиконання умов за 81 договором**, що становить 7 відс. загальної кількості перевірених договорів (у 2016 році - 14,4 відсотка).

Найбільш характерним порушенням, виявленим при виконанні 35 договорів, є порушення термінів завершення будівництва та введення об'єкта в експлуатацію. У 14 випадках працівниками Фонду документи, що підтверджують виконання умов договору, взагалі не надані. При проведенні перевірок встановлено також факти порушення норм законодавства про охорону навколишнього природного середовища, санітарних та пожежних норм тощо.

У Звіті Фонду **не наведено інформацію про застосування Фондом штрафних санкцій за невиконання умов укладених договорів.**

Статтею 29 Закону України від 04.03.1992 № 2163 “Про приватизацію державного майна” визначено відповідальність покупців за невиконання умов договорів купівлі-продажу шляхом нарахування пені та штрафів за такі порушення, розірвання договорів у зв'язку з невиконанням покупцем договірних зобов'язань і повернення майна до державної власності.

У 2017 році за чотирма договорами зафіксовано порушення строків внесення інвестицій. Однак пеня у розмірі 0,1 відс. вартості не внесених інвестицій за кожний день прострочення застосовано лише до одного підприємства. Фонд не звертався до суду про застосування штрафів до керівників приватизованих підприємств за ненадання документів, що підтверджують виконання умов договору. При цьому за недопущення працівників Фонду, протидію чи перешкоджання проведенню ними перевірки дотримання умов договору купівлі-продажу держмайна на керівника приватизованого підприємства накладається штраф у розмірі 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

На початок 2017 року заборгованість за несплаченими до державного бюджету штрафними санкціями за порушення покупцями умов укладених договорів приватизації складала 73,4 млн гривень.

Упродовж 2017 року до бюджету сплачено 204,4 тис. грн штрафних санкцій (у 2016 році – 490,7 тис. грн), що менше одного відсотка обсягу такої заборгованості.

Відзначено, що на початок 2018 року сума нарахованих і не сплачених за рішенням судів штрафних санкцій становить 2243,7 млн грн, тобто **загальна сума несплачених штрафних санкцій** протягом звітного року **збільшилась на 2170,3 млн гривень**. Таке збільшення відбулося за рахунок нарахування ТОВ “ЕСУ” пені у сумі 2,17 млрд грн при розірванні договору купівлі-продажу ВАТ “Укртелеком” за невиконання інвестиційного зобов'язання. Слід зауважити, що це рішення оскаржується у Верховному Суді України.

Після використання всіх можливостей досудового врегулювання, Фонд ініціює розірвання договорів, за якими не виконано визначені зобов'язання, та повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність.

У 2017 році у державну власність повернено 1 пакет акцій (ВАТ “Херсонський бавовняний комбінат”) та 4 об’єкти незавершеного будівництва.

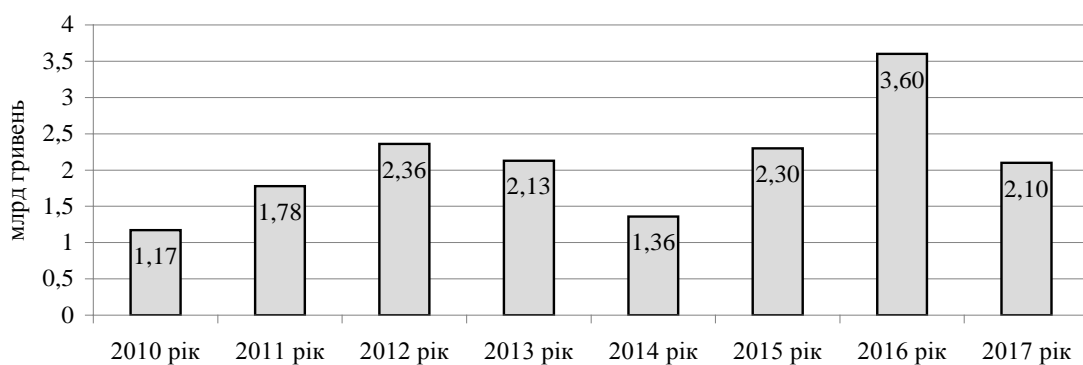
Фонд не наводить інформацію про кількість порушених у 2017 році справ щодо розірвання договорів приватизації держмайна за невиконання визначених зобов’язань. Враховуючи наведену вище інформацію, упродовж звітного року порушено справи щодо розірвання 7 договорів. У 2016 році було розпочато претензійно-позовну роботу з розірвання 29 договорів.

На початок 2018 року у власність держави за весь період приватизації повернено 364 об’єкти приватизації, з яких повторно продано 183 (половина повернених). Від повторно проданих об’єктів накопичувальним підсумком отримано 109,4 млн гривень.

Протягом 2017 року повторно продано 6 об’єктів незавершеного будівництва за 3,7 млн гривень. Середня вартість одного повторно проданого об’єкта у 2017 році у 1,5 раза більше, ніж 2016 року.

У Звіті Фонду наведено інформацію, що інвестиційні зобов’язання та інші зобов’язання покупців, відображені у грошовій формі, містять 1363 договори. Динаміку надходження інвестицій на українські підприємства у 2010-2017 роках наведено у діаграмі 2.

Діаграма 2. Динаміка надходжень інвестицій на українські підприємства у 2010-2017 роках

За укладеними договорами станом на 01.01.2018 власники приватизованих підприємств мають інвестиційні зобов’язання у сумі 12725,8 млн грн, 2002,6 млн дол. США та 19,3 млн євро. Фактично українські підприємства вже отримали 19456,1 млн грн, 2096,1 млн дол. США та 72 млн євро, що в перерахунку на національну валюту становить 34,1 млрд грн, у т.ч. протягом 2017 року – 2,1 млрд гривень. Дані діаграми свідчать про нерівномірне надходження кожного року інвестицій на приватизовані підприємства.

Фонд у 2017 році забезпечив повний контроль за виконанням договорів, які перебувають на контролі. Невиконання умов встановлено за 81 договором, що становить 7 відс. загальної кількості перевірених договорів.

При цьому застосування штрафних санкцій до покупців за невиконання умов договорів купівлі-продажу держмайна Фондом повною мірою не забезпечено.

2. АНАЛІЗ ЗВІТУ ФОНДУ В ЧАСТИНІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ

У процесі приватизації в управлінні Фондом перебувало понад 150 тисяч об'єктів державної власності, з яких 120 тисяч приватизовано, передано в комунальну власність, до сфери управління органів державної влади тощо.

Упродовж 2017 року регіональними відділеннями Фонду реалізовано управлінські рішення щодо 1131 об'єкта державної власності, що на 1023 менше попереднього року. У звітному році передано в оренду 16 об'єктів; приватизовано – 151; передано на умовах договору зберігання – 103; списано – 50; передано в комунальну власність – 224; інші рішення прийнято щодо 544 об'єктів.

Станом на 31.12.2017 до Інформаційно-пошукової підсистеми Фонду «Етап-майно» регіональними відділеннями внесено інформацію щодо 26708 об'єктів державної власності, які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації. Відмічено, що у цій кількості **не враховано** об'єкти, що знаходяться на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя.

На тимчасово неконтрольованих територіях Донецької області знаходиться 3341 об'єкт державної власності залишковою вартістю 49,4 млн грн, Луганської – 1161 об'єкт, вартістю 18,1 млн гривень.

У Звіті Фонду вказано, що з метою захисту майнових інтересів держави Фондом упродовж 2017 року направлено до правоохоронних органів, Державної фінансової інспекції України (нині – Державна аудиторська служба України), суду та балансоутримувачів звернення про збереження, належне використання, відновлення майна та відшкодування збитків щодо 603 об'єктів.

Фондом у 2017 році опрацьовано 1236 рішень щодо передачі об'єктів права державної та комунальної власності. Поряд з тим підписано 3 розпорядчих документи щодо приймання-передачі об'єктів права державної власності. За поданням суб'єктів управління, Фондом у 2017 році погоджено відчуження 36 об'єктів основних фондів початковою вартістю 27,5 млн гривень.

2.1. Ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності

Фонд поряд з іншими суб'єктами управління уповноважений вести облік об'єктів державної власності, які перебувають в його управлінні, здійснювати контроль за ефективним використанням та збереженням таких об'єктів. Як розпорядник Єдиного реєстру об'єктів державної власності (далі – Єдиний реєстр) Фонд формує і веде такий реєстр¹⁹, який є автоматизованою системою

¹⁹ Закон України від 21.09.2006 № 185 (ст. 6, ст. 7).

збирання, обліку, накопичення, оброблення, захисту та надання інформації про об'єкти державної власності відповідно до положень Закону України “Про управління об'єктами державної власності”, постанови Кабінету Міністрів України²⁰.

Водночас **відповідальність суб'єктів управління** за неналежне ведення обліку об'єктів державної власності чи ненадання Фонду відомостей про об'єкти державної власності для формування і ведення Єдиного реєстру законодавством **не визначено**.

У Звіті Фонду наведено інформацію, що загальна кількість юридичних осіб зменшилася проти попереднього року на 0,6 тис. об'єктів у зв'язку з припиненням державної реєстрації, реорганізацією юридичних осіб за результатами проведення адміністративної реформи, а також оптимізацією кількості суб'єктів господарювання державного сектору економіки. **Причини зміни** протягом 2017 року кількості господарських організацій та об'єктів державного майна **не вказано**.

Інформацію про нерухоме майно державних підприємств, установ та організацій надали Фонду майже 10,3 тис. юридичних осіб (на 0,4 тисяч менше попереднього року), ще 12,6 тис. осіб (на 0,2 тисячі менше попереднього року) повідомили про відсутність на балансах нерухомого державного майна.

Станом на 31.12.2017 Українська державна корпорація по транспортному будівництву “Укртрансбуд”, Українська кооперативно-державна корпорація по агропромислому будівництву “Украгпропромбуд”, Українська державна корпорація по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт “Укрмонтажспецбуд” **не надали оновлених відомостей про об'єкти державної власності**. Встановлено, що ці корпорації відомостей про об'єкти державної власності для внесення змін до Єдиного реєстру не надають з 2014 року.

Слід зазначити, що про ненадання відомостей Фонд неодноразово повідомляв Уряд, а також окремо звертався до вказаних корпорацій щодо надання в установленому порядку відомостей про об'єкти державної власності з метою внесення змін до Єдиного реєстру.

Також відповідним дорученням Кабінетом Міністрів України встановлено завдання Мін'юсту разом з Мінекономрозвитку, Мінагрополітики, МВС та Фонду за участі Генеральної прокуратури України розглянути та перевірити інформацію щодо порушень вимог законодавства під час управління об'єктами державної власності корпорації “Украгпропромбуд”. На виконання такого доручення Фонд 16.06.2017 надав відповідну інформацію Мін'юсту, 10.08.2017 – МВС, 23.10.2017 – Національній поліції України та 28.11.2017 – Мінагрополітики.

Незважаючи на численні звернення Фонду й урядові доручення, Українська державна корпорація по транспортному будівництву “Укртрансбуд”, Українська кооперативно-державна корпорація по

²⁰ Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 № 467 “Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності”.

агропромислового будівництва “Укראгропромбуд”, Українська державна корпорація по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт “Укрмонтажспецбуд” протягом 3 років не надають жодних відомостей про об’єкти державної власності. Відповідно відомостей про об’єкти державної власності для внесення до Єдиного реєстру до Фонду подано не було.

Фонд є суб’єктом надання адміністративної послуги «Надання інформації (відомостей або витягу) з Єдиного реєстру об’єктів державної власності». Адміністративна послуга надається з метою проведення державної реєстрації прав державної та комунальної власності на об’єкти нерухомого майна, захисту майнових прав держави у судах тощо. У 2017 році на основі даних Єдиного реєстру надано 10 тис. адміністративних послуг (у 2016 році – 7 тис).

2.2. Упорядкування обліку юридичних осіб

Упорядкування обліку юридичних осіб, які за даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (далі – ЄДРПОУ) віднесені до сфери управління відповідного суб’єкта управління, який цього не підтверджує, здійснюється відповідними комісіями (далі – комісії) під керівництвом облдержадміністрацій, Ради міністрів АР Крим, Київської та Севастопольської міськдержадміністрацій.

За результатами інвентаризації об’єктів державної власності з 2006 року упорядкуванню підлягало 24,1 тис юридичних осіб, з яких на 01.01.2018 упорядковано 19,6 тис, тобто 81,3 відс. загальної кількості, що підлягали упорядкуванню. Порівняно з 2016 роком кількість упорядкованих юридичних осіб зросла на 0,2 тисячі.

На початок 2018 року комісіями не упорядковано, тобто не підтверджено належність до сфери управління відповідних органів державного управління, 4,5 тис. юридичних осіб, які обліковуються в ЄДРПОУ. Це унеможлиблює здійснення Фондом оцінки держмайна у повному обсязі.

У 2017 році майже 47,7 відс. загальної кількості не опрацьованих комісіями матеріалів щодо юридичних осіб (записів у ЄДРПОУ) перебувало в 4-х комісіях, утворених при Дніпропетровській (212), Донецькій (183), Одеській (204) обласних та Київській (373) міській державних адміністраціях. У цих регіонах така незадовільна ситуація спостерігається протягом останніх шести років.

У Звіті Фонду зазначені міністерства, які не забезпечують повною мірою виконання вимог законодавства щодо ведення обліку об’єктів державної власності, здійснення контролю за їх ефективним використанням та збереженням. Найбільшу кількість юридичних осіб, які підлягають упорядкуванню, серед центральних органів виконавчої влади упродовж декількох років мають Мінагрополітики (520), Мінекономрозвитку (321), МОН (245), МОЗ (221), Міненерговугілля (197).

Щодо неупорядкованих комісіями юридичних осіб: майже 61,5 відс. (2,8 тис юридичних осіб) відсутні в Єдиному державному реєстрі юридичних

осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР), відповідно стосовно них неможливо завершити процедуру припинення державної реєстрації в установленому порядку; 23,7 відс. (1,0 тис.) не перебувають у процесі припинення діяльності, щодо них необхідно привести установчі документи у відповідність із визначеними вимогами; 14,8 відс. (0,7 тис.) загальної кількості юридичних осіб перебувають у стані припинення діяльності.

Отже, ведення Єдиного реєстру не сприяє покращенню роботи з упорядкування обліку юридичних осіб. На сьогодні ще з 2006 року не упорядковано 18,6 відс. (4,5 тис.) загальної кількості юридичних осіб, які підлягали упорядкуванню, проблема набула сталого характеру.

2.3. Управління корпоративними правами держави

Фондом за участі центральних та місцевих органів влади для оперативного обліку акцій, часток та паїв, що належать державі у статутних капіталах господарських товариств та інших суб'єктів господарювання, ефективного здійснення корпоративних прав держави, створено і ведеться Реєстр корпоративних прав держави²¹ (далі – Реєстр).

Станом на 01.01.2018 Реєстр налічує 501 господарське товариство, у статутному капіталі яких є державна частка²². В управлінні Фонду знаходиться 315 об'єктів, центральних та місцевих органів виконавчої влади – 186.

У статутному капіталі державну частку понад 50 відс. (контрольний пакет) має 261 господарське товариство (у 2016 році – 262). Отже, у 52,1 відс. загальної кількості господарських товариств держава володіє контрольним пакетом акцій. Стовідсоткову державну частку мають 142 господарських товариства (у 2016 році – 146). Станом на 01.01.2018 державну частку у статутному капіталі розміром від 25 відс.+1 акція до 50 відс. (блокуючий пакет) мають 118 господарських товариства. Менше 25 відс. державної частки у статутному капіталі мають 122 господарських товариства.

У Звіті Фонду вказано, що на початок 2018 року Фонд здійснював управління корпоративними правами держави у 315 господарських товариствах, з яких у 191 товаристві Фонд має блокуючий, а у 124 – контрольний пакет акцій. Порівняно з 2016 роком кількість товариств в управлінні Фонду зменшилась на 26.

У Донецькій та Луганській областях, за даними розподілу корпоративних прав держави, які перебувають в управлінні Фонду, знаходиться 64 господарських товариства, щодо 47 з яких органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень (у Донецькій області – 16 з 27, Луганській – 31 з 37). На тимчасово окупованій території АР Крим розташовано 25 таких товариств.

Фонд вживає заходів щодо приведення діяльності АТ, створених до набрання чинності Законом України “Про акціонерні товариства”, у

²¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 № 1679.

²² Держава здійснює управління своїми корпоративними правами у 387 АТ, 87 ТОВ та 27 національних акціонерних і державних холдингових компаніях.

відповідність до норм цього Закону. Згідно з частиною другою ст. 20 Закону України “Про акціонерні товариства” акції товариств існують виключно в бездокументарній формі. Станом на 01.01.2018 бездокументарну форму існування акцій мають 148 товариств, з них 74 мають контрольний пакет акцій.

Частиною першою ст. 5 Закону України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України” (далі – Закон № 4107) визначено, що у сфері управління корпоративними правами держави Фонд, поряд з іншим, проводить моніторинг сплати дивідендів до державного бюджету господарськими товариствами, що належать до сфери його управління.

Порядок здійснення контролю за виконанням функцій з управління об’єктами державної власності²³ передбачає здійснення суб’єктами управління аналізу результатів фінансово-господарської діяльності підприємств.

Як вже зазначалося, за 9 місяців 2017 року Фондом проаналізовано фінансово-господарську діяльність щодо 174 державних підприємств та господарських товариств з державною часткою більше 50 відс. статутного капіталу. Поряд з тим, 91 підприємство із вказаної кількості не оцінювалося з певних причин. Зокрема, оцінка результатів діяльності не проводиться щодо підприємств, створених у звітному періоді; щодо яких розпочато процедуру реорганізації (реструктуризації) або ліквідації за рішенням суб’єкта управління або за рішенням суду; які розташовані за межами території України, тощо.

Аналіз фінансово-господарської діяльності державних підприємств та господарських товариств, де держава має контрольний пакет акцій, за 9 місяців 2017 року фактично проведено щодо 83 з 174, тобто кожного другого підприємства.

Встановлено, що 14 підприємств є прибутковими, 20 – працювали задовільно, **49 – неефективно.**

Протягом 2017 року Фондом забезпечено участь представників держави у проведенні загальних зборів акціонерів 66 господарських товариств, у статутному капіталі яких є державна частка. Водночас на початок 2018 року тільки в управлінні Фонду з державною часткою майна понад 25 відс. обліковується 213 господарських товариств.

Тобто щодо більшості (2/3) господарських товариств Фонд не забезпечив контролю за виконанням функцій з управління об’єктами державної власності.

До держбюджету у 2017 році фактично сплачено дивідендів та частину чистого прибутку у сумі 917,1 млн грн, плановий показник ефективності з надходження дивідендів за 2016 рік перевищено більш ніж у 1,4 раза, **що свідчить про початкову необґрунтованість.**

У той же час пені за несвоєчасно сплачені дивіденди до бюджету у 2017 році сплачено лише 0,027 тис. грн, у 2016 році – 382,1 тис. гривень.

Крім того, забезпечено сплату ПАТ “Миколаївська ТЕЦ” дивідендів разом з пенею на суму 271,6 тис. грн за результатами фінансово-господарської

²³ Постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832.

діяльності товариства ще у 2015 році. Перелік найбільших платників дивідендів до державного бюджету у 2017 році наведено у додатку 4.

Встановлено, що у Звіті Фонду **не відображено інформацію про своєчасність та повноту сплати дивідендів до бюджету, наявність заборгованості** зі сплати дивідендів на початок та кінець звітного року, розмір заборгованості із сплати дивідендів та частини чистого прибутку у звітному та попередньому роках.

На початок 2017 року у стадії банкрутства перебувало 90 державних підприємств та господарських товариств, управління якими здійснює Фонд. Щодо 62 підприємств розпочато ліквідаційні процедури, у процедурі санації перебувають 17, процедурі розпорядження майном – 11 підприємств.

Також у розділі 2 “Управління державною власністю” Звіту Фонду фактично **немає інформації** про судові справи щодо стягнення заборгованості зі сплати дивідендів. Таку інформацію наведено в розділі 5 “Захист державних інтересів у судах” Звіту Фонду. При цьому **зміни до Методичних рекомендацій** щодо складання звіту та аналітичної довідки про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації, затверджених наказом Фонду від 17.02.2017 № 255 “Про затвердження структури та порядку підготовки аналітичних довідок, звітів та щомісячної інформації Фонду” (далі – Методичні рекомендації № 255), **Фондом не вносилися.**

У цілому, в Звіті Фонду відображено загальний стан справ управління корпоративними правами держави. **Виявлені недоліки не дають можливості позитивно оцінити діяльність Фонду в цьому напрямі.**

2.4. Оренда державного майна

Фонд виступає орендодавцем майна, що перебуває у державній власності, здійснює контроль за його використанням та надходженням до державного бюджету плати за оренду²⁴.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” обсяг надходження коштів до бюджету за користування цілісними (єдиними) майновими комплексами та іншим державним майном визначено у сумі 1,6 млрд грн, що майже на 60 відс. більше, ніж рівень фактичних надходжень за 2016 рік. У плановому завданні на 2017 рік, встановленому наказом Фонду²⁵, загальний розмір надходжень за регіональними відділеннями складає 1570,0 млн гривень.

Фактично у 2017 році до державного бюджету від оренди державного майна надійшло 1055,8 млн грн, або 66,0 відс. запланованого обсягу. Інформацію про обсяги надходження коштів від оренди до державного

²⁴ Закон України від 06.12.2011 № 4107.

²⁵ Наказ Фонду від 17.02.2017 № 251.

бюджету та кількість чинних договорів оренди у розрізі 2010-2017 років наведено у таблиці.

Інформація про обсяги надходження коштів від оренди до державного бюджету та кількість чинних договорів оренди у 2010-2017 роках

Рік	Фактичне надходження від оренди до держбюджету			Кількість чинних договорів оренди (од.)
	план (млн грн)	факт (млн грн)	відс. до плану	
2010	650,0	606,3	93,3	22794
2011	655,0	854,8	130,5	23067
2012	830,0	1060,3	127,7	20485
2013	835,0	1054,3	126,3	21297
2014	794,2	983,9	123,9	21478
2015	544,0	1214,9	223,3	20206
2016	615,0	1028,6	167,3	19162
2017	1570,0	1055,8	67,2	18906

Загальна кількість договорів оренди державного майна станом на 01.01.2018 – 18906 одиниць.

Наведені у таблиці дані свідчать, що кількість чинних договорів оренди державного майна на кінець 2017 року порівняно з попереднім роком зменшилась на 256, або на 1,3 відсотка. Зменшення кількості договорів порівняно з початком року обумовлено прийняттям рішення про перетворення УДППЗ “Укрпошта” в публічне акціонерне товариство.

У загальній кількості чинних договорів враховано 884 договори про оренду державного майна, розташованого на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя, та ще 961 договір щодо державного майна, розташованого в населених пунктах Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

За такими договорами органами приватизації у 2017 році недоотримано: 92,4 млн грн – за договорами оренди державного майна, розташованого на території АР Крим та м. Севастополя, 102,3 млн грн – за договорами оренди державного майна, розташованого на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей.

За результатами контролю за виконанням орендарями умов договорів оренди у 2016 році виявлено заборгованість перед державним бюджетом зі сплати орендної плати в розмірі 125,3 млн грн (без урахування даних за договорами оренди державного майна, розташованого на території проведення АТО та анексованій території АР Крим та м. Севастополя).

Орендарям, які мають заборгованість перед державним бюджетом зі сплати орендної плати, органами приватизації у звітному періоді нараховано 74,1 млн грн пені та штрафів. Ще 20,0 млн грн нараховано неустойки за несвоєчасне повернення орендарями майна після закінчення терміну дії договорів оренди.

Упродовж 2017 року орендарями сплачено близько 6,9 млн грн пені, штрафів та неустойки, а також погашено заборгованість з орендної плати у сумі 9,8 млн гривень.

Поряд з тим, у Звіті Фонду не наведено інформації щодо загального обсягу заборгованості з орендної плати станом на 01.01.2017 (за весь період орендних відносин). Також немає інформації про загальний обсяг заборгованості по нарахованих за весь період штрафних санкціях.

За відсутності усіх даних, оцінити ефективність роботи Фонду щодо стягнення до бюджету заборгованості з орендної плати та штрафних санкцій не є можливим.

Довідково. Відповідно до п.п.3.3.3 п. 3 Методичних рекомендацій № 255 складання розділу Звіту Фонду «Оренда державного майна» формується на основі наявної інформації щодо державного майна, розташованого а АР Крим та зоні проведення АТО, переданого в оренду.

На порушення вимог Методичних рекомендацій № 255 інформація про кількість таких договорів у розрізі видів орендованого майна в Звіті Фонду відсутня.

3. АНАЛІЗ ЗВІТУ В ЧАСТИНІ ОЦІНКИ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА, НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ТА МЕТОДИЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ

Відповідно до повноважень, визначених Законом № 4107 та Законом України від 12.07.2001 № 2658 “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні” (далі – Закон № 2658), Фонд здійснює реалізацію державної політики у сфері оцінки майна та регулювання оціночної діяльності.

У 2017 році відповідно до Методики оцінки майна²⁶, Фондом проведено оцінку 9 пакетів акцій товариств (в 2016 році – 11), забезпечено рецензування та підготовку до затвердження 28 актів оцінки майна (в 2016 році – 31).

Спеціалістами Фонду у 2017 році прорецензовано 623 звіти про оцінку майна (у 2016 році – 558), 28 з яких – для цілей приватизації (у 2016 році – 79).

У 2017 році спеціалістами Фонду та його регіональних відділень за даними автоматизованої підсистеми (АПС) «Рецензент» прорецензовано та надано висновки щодо 7400 звітів про оцінку державного майна, складених суб'єктами оціночної діяльності (у Звіті за 2016 рік – 7595).

Найбільшу кількість рецензій у 2017 році надано в апараті Фонду (827), по м. Києву (757), Харківській (704), Дніпропетровській (511), Львівській (474) областях.

Порівняно із 2016 роком загальна кількість прорецензованих звітів про оцінку майна збільшилася на 2,6 відс., що свідчить про активність на ринку оцінки об'єктів оренди, продажу об'єктів державного та комунального майна у 2017 році.

Упродовж 2017 року на ринку оцінки державного майна за даними АПС «Рецензент» працювало 746 суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання, що більше на 17 відс., ніж у 2016 році (619).

²⁶ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891.

За класифікацією, визначеною п. 67 Національного стандарту №1²⁷, звіти про оцінку майна визнано такими, що:

1) повністю відповідають нормативно-правовим актам з оцінки майна – 61 звітів, або на 36,5 відс. **менше показника 2016 року;**

2) в цілому відповідають встановленим вимогам – 6475 звітів, або на 4,2 відс. **менше показника 2016 року;**

3) не у повній мірі відповідають – 383 звіти, або на 37,9 відс. менше показника 2016 року;

4) взагалі не відповідають таким вимогам – 481 звіти, або в **6,2 рази більше показника 2016 року.**

На виконання п. 5 постанови Кабінету Міністрів України²⁸ за письмовим зверненням суб'єкта оціночної діяльності про намір провести оцінку для цілей оподаткування Фонд забезпечує надання суб'єктам оціночної діяльності доступ до єдиної бази даних звітів про оцінку. У 2017 році опрацьовано 506 таких звернень (у 2016 році – 306).

Загалом станом на кінець 2017 року 2653 суб'єкти оціночної діяльності мають право на надання послуг з оцінки для цілей оподаткування. Таким чином, у зазначеній сфері діє немонополізований ринок.

У Єдиній базі даних звітів про оцінку для цілей оподаткування протягом 2017 року зареєстровано 735793 звіти про оцінку. Порівняно з 2016 роком цей показник збільшився на 63663 звіти (або на 9,47 відс.), що **свідчить про поживлення активності громадян на ринку нерухомості.**

Протягом 2017 року Фонд видав 1262 сертифікати суб'єкта оціночної діяльності (685 – юридичним особам, 577 – фізичним особам - підприємцям) (у 2016 році – 1055 (5498 та 5060 відповідно), за видачу яких до держбюджету перераховано 64,4 тис. грн (у 2016 році – 53,8 тис. гривень).

3.1. Методичне забезпечення діяльності Фонду в частині оцінки майна

Відповідно до ст. 5 Закону № 4107 Фонд здійснює методичне регулювання у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, затверджує методики та видає нормативно-правові акти. Статтею 4 Закону № 2658 визначено, що оціночна діяльність може здійснюватися, зокрема, у такій формі, як методичне забезпечення оцінки майна, яке полягає в розробленні методичних документів з оцінки майна та наданні роз'яснень щодо їх застосування.

Протягом 2017 року Фондом забезпечувалося погодження проектів законів України “Про внесення змін до законодавства про оцінку майна та професійну оціночну діяльність в Україні”, “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про внесення змін до

²⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440 “Про затвердження Національного Стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”.

²⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2014 № 358 ”Деякі питання реалізації положень Податкового кодексу України щодо оцінки майна”.

законодавства про оцінку майна та професійну оціночну діяльність в Україні”, які направлено на розгляд Уряду.

Проте у зв'язку з прийняттям Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України²⁹ та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році” **законопроекти повернено Фонду для доопрацювання. Станом на 01.01.2018 законопроекти не направлені на погодження зацікавленим органам і, як наслідок, не прийняті.**

З метою удосконалення методичного забезпечення інвентаризації та оцінки майна, у тому числі майна, що знаходиться на території, на якій проводиться АТО, та окупованій території України, майна державних підприємств, що підлягають перетворенню в акціонерні товариства відповідно до законодавства, майна, що повертається у державну власність, Фондом розроблено відповідний проект постанови Кабінету Міністрів України. **Станом на 01.01.2018 постанову не прийнято.**

З метою підвищення якості послуг із проведення оцінки, запровадження важелів, що стимулюватимуть прозорість та якість у питаннях визначення вартості об'єктів оцінки, Фондом розроблено відповідний проект постанови Кабінету Міністрів України³⁰. Проте у зв'язку з внесенням змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році, проект повернено на доопрацювання. **Станом на 01.01.2018 постанову Кабінету Міністрів України не прийнято.**

Згідно із Звітом Фонду на сьогодні залишаються актуальними такі проблемні питання у сфері оцінки:

1) регулювання інвентаризації, оцінки майна, що вноситься до статутного капіталу акціонерних товариств, що створюються в процесі приватизації (корпоратизації), у т.ч. майна, що знаходиться на території, на якій проводиться антитерористична операція, та тимчасово окупованій території України;

2) поліпшення якості послуг із проведення оцінки та запровадження законодавчих важелів, що стимулюватимуть прозорість і якість у питаннях визначення вартості об'єктів оцінки у випадках, передбачених Податковим кодексом України;

3) запровадження правової можливості здійснення професійного контролю за оцінкою майна для цілей оподаткування та удосконалення ведення Єдиної бази звітів про оцінку;

4) відсутність нормативного забезпечення оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері теплопостачання.

Згідно зі Звітом Фонду для вирішення зазначених проблемних питань провадиться робота з розроблення відповідних нормативно-правових актів. Проте **конкретних прикладів не наведено.** Крім того, **на порушення вимог**

²⁹ Закон України від 07.12.2017 № 2245.

³⁰ Проект постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440 і від 21.08.2014 № 358”.

Методичних рекомендацій № 255, у Звіті Фонду відсутня інформація щодо впливу ухвалених нормативно-правових актів на процес оціночної діяльності Фонду у сфері здійснення державного регулювання оціночної діяльності, зокрема щодо Єдиної бази звітів про оцінку, інформування громадськості про стан справ та новин у сфері професійної оціночної діяльності.

Отже, нормотворча діяльність у сферах оцінки майна та професійної оціночної діяльності в 2017 році не сприяла оптимізації оціночної діяльності, жодного нормативно-правового документа не видано.

3.2. Нормативно-правове регулювання діяльності Фонду

Правові основи діяльності Фонду визначено Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”, іншими законодавчими актами.

Реалізацію державної політики у сфері приватизації Фонд у 2017 році здійснював відповідно до Закону України від 04.03.1992 № 2163 “Про приватизацію державного майна” (далі – Закон № 2163). Згідно із Законом № 2163 перелік об’єктів державної власності, що приватизуються, визначається Урядом.

Законом України від 21.12.2016 № 1801 “Про Державний бюджет України на 2017 рік” (далі – Закон № 1801) Кабінету Міністрів України доручалося затвердити у двотижневий строк Перелік об’єктів права державної власності, що підлягають приватизації у 2017 році.

Однак ще з 13.09.2016 набрали чинності зміни³¹, внесені до постанови Кабінету Міністрів України від 12.05.2015 № 271 “Про проведення прозорої та конкурентної приватизації у 2015–2016 роках”, якими в назві та тексті постанови цифри «2016» замінено цифрами «2017», викладено у новій редакції додатки 1 і 2. Протягом 2017 року Урядом прийнято шість рішень щодо внесення змін до Переліку об’єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2015–2017 роках, затвердженого Постановою № 271. При цьому окремого переліку об’єктів права державної власності, що підлягають приватизації саме у 2017 році, Уряд не затверджував.

З метою виконання Постанови № 271 Фондом підготовлено та затверджено наказом від 01.03.2017 № 336 (із змінами) переліки об’єктів груп В, Г, які підлягали підготовці до продажу в 2017 році (групи класифікації об’єктів приватизації наведено у додатку 1 до Звіту (стор. 41)).

Пунктом 8 розділу «Прикінцеві положення» Закону № 1801 Кабінету Міністрів України доручалося до 1 березня 2017 року внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо змін до Закону України “Про оренду державного та комунального майна” у частині надання в оренду газорозподільних систем, власником яких є держава.

Відповідний проект закону “Про внесення змін до деяких законів України (щодо забезпечення використання газорозподільних систем)” внесено

³¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2016 № 588.

Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України ще 20.12.2016 (реєстр. № 5558), однак 21.03.2017 **не був прийнятий**.

13 липня 2017 року Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України проект закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей управління об’єктами державної власності” (реєстр. № 6716), який не розглянуто.

Планом діяльності Фонду з підготовки проектів регуляторних актів на 2017 рік³² (далі – План 2017) з метою збереження стабільних орендних відносин, збільшення привабливості державного та комунального майна для орендарів, інтеграції у веб-середовище процедур з укладання договорів оренди передбачено підготувати у IV кв. 2017 року проект Закону України “Про оренду державного та комунального майна” (нова редакція). Зазначене зумовлено необхідністю поліпшення ефективності відносин оренди, збільшення надходжень від оренди до державного та місцевих бюджетів. Разом з тим, відповідно до аналогічного Плану на 2018 рік³³ підготовку законопроекту **перенесено на I кв. 2018 року**. Фактично час на підготовку законопроекту, який є регуляторним актом, **Фондом подовжено й існують ризики затягування термінів його прийняття**.

Наказом Фонду від 22.03.2017 № 444 План 2017 доповнено регуляторним актом – проектом постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу на право оренди державного майна” із строком виконання – **II кв. 2017 року**. Очікуваний результат – відсторонення недобросовісних конкурентів, щодо яких спостерігається негативна історія взаємовідносин. Порядок проведення конкурсу на право оренди державного майна затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 № 906, а відповідні зміни до цього Порядку прийнято 22.11.2017 (постанова № 886, що **набрала чинності 25.11.2017**). Отже, **вказані зміни не вплинули на конкурси, що проводилися у 2017 році, оскільки** норма про відсторонення недобросовісних конкурентів, щодо яких спостерігається негативна історія взаємовідносин, почала діяти лише з 25.11.2017.

У 2018 році, як і 2017 році, підготовка Звіту Фонду здійснювалася відповідно до наказу Фонду від 17.02.2017 № 255 “Про затвердження структури та порядку підготовки аналітичних довідок, звітів та щомісячної інформації Фонду” (далі – Наказ № 255).

З метою забезпечення своєчасної підготовки Звіту Фонду в.о. Голови Фонду Трубаров В. доручив³⁴ керівникам структурних підрозділів надати **Управлінню законодавчого забезпечення та взаємодії з державними органами** аналітично-інформаційні матеріали. Водночас відповідно до п. 3 Наказу № 255 **відповідальним за організацію та підготовку звіту є Управління економічного аналізу**. Згідно з поясненням Фонду перерозподіл

³² Затверджено наказом Фонду від 15.12.2016 № 2254 (із змінами).

³³ Затверджено наказом Фонду від 15.12.2017 № 1890 (із змінами).

³⁴ Дорученням Голови Фонду від 09.02.2018 № к/3.

повноважень щодо зведення звіту між управліннями пов'язано із введенням в дію 19.12.2017 нової структури Фонду. При цьому зміни до **Наказу № 255** **внесено не було.**

Звіт Фонду складено за структурою, що відповідає нормам Наказу № 255 та додатка до доручення в.о. Голови Фонду від 09.02.2018 № к/3 (має вступну частину та 10 розділів). При цьому назва Звіту Фонду за 2017 рік викладена в іншій редакції, оскільки Наказом № 255 вона визначена як «Звіт про роботу Фонду державного майна України, хід та результати виконання Державної програми приватизації».

Таким чином, Фонд повною мірою розкрив у Звіті Фонду засади **нормативно-правової діяльності**. Проте на сьогодні встановлені певні недоліки в частині розроблення та прийняття **окремих підзаконних нормативно-правових актів**, що негативно впливає на процес приватизації. На порушення Прикінцевих положень Закону № 1801 окремий перелік об'єктів права державної власності, що підлягають приватизації саме у 2017 році, Уряд не затвердив. Питання надання в оренду газорозподільних систем, власником яких є держава, не вирішено.

4. ІНШІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ

4.1. Виконання бюджетних програм у 2017 році

У 2017 році, як і у 2016 році, Фондом забезпечувалося виконання повноважень головного розпорядника бюджетних коштів за двома бюджетними програмами.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік»³⁵ Фонду передбачено видатки:

1. **КПКВК 6611010 «Керівництво та управління у сфері державного майна»** в сумі **236273,2 тис. грн**, в тому числі загальний фонд – 235397,9 тис. грн (видатки споживання, з них оплата праці – 173581,3 тис. грн та комунальні послуги і енергоносії – 12026,6 тис. грн), спеціальний фонд – 875,3 тис. грн (з них видатки споживання – 845,3 тис. грн, розвитку – 30,0 тис. гривень).

2. **КПКВК 6611020 «Заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна»** – **20000,0 тис. гривень**³⁶.

За даними Звіту Фонду, у 2017 році із загальної суми бюджетних призначень **використано 232537,5 тис. грн** (98,5 відс.) за КПКВК 6611010 та **11774,0 тис. грн** (58,9 відс.) за КПКВК 6611020.

Встановлено, що паспорт бюджетної програми за **КПКВК 6611010 на 2017 рік** затверджено спільним наказом Фонду та Мінфіну своєчасно³⁷ у термін, визначений п. 6 розділу I Правил³⁸.

³⁵ Закон України від 21.12.2016 № 1801.

³⁶ Загальний фонд, видатки споживання.

³⁷ Спільний наказ Фонду та Мінфіну від 14.02.2017 № 227/186.

³⁸ Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджені наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098.

Протягом року до паспорта двічі вносилися зміни³⁹ без зміни обсягу бюджетних призначень (236273,2 тис. гривень).

Встановлено, що підставою для виконання цієї бюджетної програми, зокрема, було розпорядження Кабінету Міністрів України щодо Концепції розвитку електронного урядування в Україні⁴⁰, яке з останньої редакції паспорта вилучено. Інше урядове рішення щодо електронного урядування набрало чинності у вересні 2017 року⁴¹, але до п. 5 паспорта бюджетної програми не включено.

Стратегічна ціль, мета та завдання бюджетної програми за КПКВК 6611010 на 2017 рік визначені як і у 2016 році.

Бюджетним запитом на 2017 рік передбачено напрям використання коштів “ведення Єдиного реєстру об’єктів державної власності” у сумі **750,0 тис. грн** відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 № 467, якою визначено, що Мінфін щороку під час складання проекту державного бюджету передбачає виділення Фонду коштів для ведення Реєстру.

При цьому на реалізацію завдання з ведення обліку об’єктів державної власності за відповідним напрямом цієї бюджетної програми Фондом витрати не здійснювалися, а кошти у сумі 750,0 тис. грн у кінці року перерозподілено на інші напрями використання коштів⁴².

Слід зазначити, що внесення змін до паспорта бюджетної програми наприкінці 2017 року спричинено потребою наблизити фактичні результативні показники до запланованих. Так, показники затрат “кількість придбаного ліцензованого програмного забезпечення (ліцензій клієнтського доступу)” **збільшено на 220 од.**, “вартість придбаного ліцензованого програмного забезпечення” **збільшено в 6 разів** (до 1200 тис. грн), “кількість відряджень працівників” **збільшено на 55 одиниць**. Водночас, згідно зі звітом про виконання паспорта бюджетної програми цей показник **завищено на 343 од.**, тобто збільшення кількості відряджень не було доцільним.

Крім того, встановлено **невідповідність** запланованих результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 6611010 та інформації, відображеної у Звіті Фонду. Зокрема, результативний показник продукту щодо кількості договорів оренди заплановано на рівні **19015 од.**, а у Звіті Фонду за 2016 рік (додаток 13, стор. 113) відображено, що станом на 01.01.2017 обліковувалося **19162** договори оренди. Отже, на початок 2017 року обліковувалося **на 147** договорів оренди **більше** запланованого паспортом

³⁹ Спільні накази Фонду та Мінфіну від 13.07.2017 № 1119/630 та від 19.12.2017 № 1902/1045.

⁴⁰ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 № 2250-р (втратило чинність).

⁴¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р.

⁴² Згідно з паспортом (спільний наказ Фонду та Мінфіну від 19.12.2017 № 1902/1045) збільшено витрати на заходи з інформатизації до 2161,2 тис. грн та на сплату судового збору до 3296,7 тис. гривень.

бюджетної програми. Згідно зі Звітом Фонду за 2017 рік станом на 01.01.2018 обліковується **18906** договорів оренди.

Отже, інформація, наведена в паспорті бюджетної програми за КПКВК 6611010 та звіті про виконання не відповідає інформації, наведеній у Звіті Фонду. Відповідно, **достовірність та точність розрахунку результативних показників Фондом не забезпечено, п. 7 Загальних вимог⁴³ не дотримано.**

Аналіз результативних показників у звіті про виконання паспорта бюджетної програми засвідчив в основному відповідність відомостям, відображеним у Звіті Фонду. При цьому наявні **окремі невідповідності**. Так, за даними звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 6611010 результативним показником продукту є *“Кількість поданих позовів”*, який фактично за 2017 рік становив **530** одиниць. Однак у Звіті Фонду (розділ 5, стор. 60) вказано, що з метою захисту прав та інтересів держави Фондом та його регіональними відділеннями протягом 2017 року подано **486** позовних заяв. Загальну суму поданих позовних заяв 79,98 млн грн у **паспорті бюджетної програми не відображено.**

Питання погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах ДКСУ (станом на 01.01.2017 – 24,9 тис. грн), **не вирішено**. Лише у 2018 році Фонд звернувся до ДКСУ⁴⁴ щодо списання заборгованості у сумі 12,2 тис. грн у зв'язку з визнанням ТОВ “Київтехсервіс” банкрутом та його ліквідацією.

Паспорт бюджетної програми за **КПКВК 6611020 на 2017 рік** затверджено спільним наказом Фонду та Мінфіну своєчасно⁴⁵ у термін, визначений п. 6 розділу I Правил.

Кошти державного бюджету **використано** в сумі 11774,0 тис. грн, що складає **58,9 відс.** виділених асигнувань. Встановлено, що показники використання коштів за цією бюджетною програмою аналогічні 2016 року. При цьому у Звіті Фонду зазначалося, **що затверджені видатки були мінімальними та забезпечували лише основні напрями видатків**. Отже, **при забезпеченні потреби на мінімальному рівні виділені асигнування у повному обсязі Фондом з року в рік не використовуються, що свідчить про неналежне планування** видатків загального фонду державного бюджету на заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна.

У 2017 році за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 6611020 здійснювалися заходи за 7 показниками. Переважну **більшість вказаних показників (6 із 7) не виконано**. Фактично виконано лише один показник – “Забезпечення проведення інформаційно-пропагандистської та рекламної

⁴³ Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджені наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536.

⁴⁴ Лист Фонду від 15.01.2018 № 10-14-794.

⁴⁵ Спільний наказ Фонду та Мінфіну від 15.02.2017 № 240/211.

діяльності з питань проведення приватизації, висвітлення приватизаційних процесів у ЗМІ”⁴⁶.

Через неналежне управління коштами держбюджету Фондом повернено як невикористані 8226,0 тис. гривень.

4.2. Аналіз змін у законодавчому забезпеченні процесів приватизації, управління державною власністю та оцінка їх впливу на ці процеси у 2018 році

Як вже зазначалося, 18.01.2018 Верховною Радою України прийнято Закон України № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна” (далі – Закон № 2269), який Президентом України підписано 02.03.2018 (набрав чинності 07.03.2018).

Наказом Фонду від 02.02.2018 № 160 для забезпечення реалізації Закону № 2269 затверджено Перелік нормативно-правових актів, які необхідно розробити для забезпечення реалізації Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна” (далі – Перелік № 160). Переліком № 160 передбачено прийняття, внесення змін та визнання такими, що **втратили чинність, 64 нормативно-правові акти.**

Згідно з пунктом 2 наказу Фонду від 02.02.2018 № 160 необхідно забезпечити підготовку нормативно-правових актів, передбачених Переліком № 160 (термін – **два тижні з дня набрання чинності Законом № 2269** (п.п. 2.1), а **підготовку проектів нормативно-правових актів, які є регуляторними, здійснювати відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”** (п.п. 2.2). Протягом лютого-березня до Переліку № 160 тричі вносилися зміни: передбачалось прийняти, змінити та визнати такими, що **втратили чинність, 60 нормативно-правових актів.**

На засіданні Уряду, що відбулося 14.03.2018, схвалено *План організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону № 2269.* Відповідно до цього доручення Секретаріату Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 8596/2/1-18 Фондом наказом від 19.03.2018 № 424 внесено зміни до Переліку № 160, а саме викладено в новій редакції. Перелік нормативно-правових актів, які необхідно розробити для забезпечення реалізації Закону № 2269, з урахуванням урядового доручення від 14.03.2018 (далі – *Перелік № 424*) включає:

- 1) шість проектів актів Кабінету Міністрів України, відповідальність за підготовку яких покладено на Мінекономрозвитку (Фонд бере участь у межах компетенції);
- 2) шість проектів актів Кабінету Міністрів України, відповідальність за підготовку яких покладено на Фонд (строк подання проектів Уряду – до 20 березня 2018 року);

⁴⁶ Згідно з паспортом бюджетної програми заплановано 1134,6 тис. грн, виконано 1372,5 тис. гривень.

3) один проект акта Кабінету Міністрів України, відповідальність за підготовку якого покладено на Фонд (строк подання проекту Уряду – не визначено);

4) шість проектів актів Кабінету Міністрів України, які необхідно розробити та привести у відповідність із Законом № 2269, відповідальність за підготовку яких покладено на Фонд (строк – протягом трьох місяців з дня набрання чинності Законом № 2269);

5) тринадцять проектів актів Фонду, які необхідно розробити та прийняти відповідно до Закону № 2269, згідно з Планом доручення Кабінету Міністрів України (строк – до 20 березня 2018 року);

6) двадцять три проекти актів Фонду, які необхідно розробити та привести у відповідність із Законом № 2269 (строк – протягом трьох місяців з дня набрання чинності цього Закону, тобто до 07.06.2018).

Таким чином, для забезпечення реалізації Закону № 2269 **необхідно розробити і затвердити 55 проектів нормативних актів.**

Крім того, п. 8 протоколу засідання Робочої групи з підготовки рекомендацій та пропозицій до проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо приватизації та умов продажу об'єктів державної власності, що підлягають приватизації, від 19.03.2018 зобов'язано Мінекономрозвитку, Фонд разом з Мінфіном, Мін'юстом та ДРС забезпечити підготовку з урахуванням вимог Закону України *“Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”* проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону № 2269, та подання Урядові для розгляду на найближчих засіданнях.

Встановлено, що з **шести проектів** нормативних актів, **відповідальним за розробку яких визначено Мінекономрозвитку, до Фонду станом на 05.05.2018 на погодження надійшло лише два**⁴⁷. Вказані проекти 05.04.2018 погоджено Фондом із зауваженнями.

Проекти решти чотирьох актів, відповідальність за підготовку яких покладено на Мінекономрозвитку, до Фонду станом на 04.05.2018 на погодження не надходили. Зокрема, на погодження не надходив проект нормативно-правового акта, передбаченого частиною п'ятою ст. 4 Закону № 2269, який має затвердити перелік об'єктів державної власності, що не підлягають приватизації (строк підготовки – три місяці з дня набрання чинності Законом № 2269, 07.06.2018). **Враховуючи практику тривалого погодження нормативно-правових актів, існують ризики несвоєчасного прийняття документа і, як наслідок, відтермінування реалізації Закону № 2269.** Як уже зазначалося, у 2017 році не розпочато приватизацію

⁴⁷ Проекти постанов Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку відбору операторів електронних майданчиків для організації проведення електронних аукціонів з продажу об'єктів малої приватизації, авторизації електронних майданчиків” та “Про затвердження Порядку проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації, визначення переможця за результатами електронного аукціону, розміру та порядку сплати плати за участь в електронному аукціоні”.

жодного з об'єкта, включеного до Переліку об'єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2015-2017 роках після їх виключення із Закону України “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” (Перелік 2 до Постанови № 271). Отже, **відсутність переліку об'єктів державної власності, що не підлягають приватизації, фактично унеможлиблює у 2018 році приватизацію, зокрема, морських торговельних портів.**

Із 49 нормативно-правових актів, відповідальність за підготовку яких покладено на Фонд, **станом на 05.05.2018 розроблено всі**, з них 17 надано на державну реєстрацію в Мін'юст (10 вже зареєстровано), 7 – відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” оприлюднено на сайті Фонду.

Відповідно до Закону № 2269 перелік об'єктів великої приватизації державної власності, що підлягають приватизації, затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Фонду. Законом № 2269 змінено класифікацію об'єктів приватизації.

Довідково. До об'єктів великої приватизації належать об'єкти державної або комунальної власності (єдині майнові комплекси державних підприємств та пакети акцій (часток) суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі), вартість активів яких згідно з даними фінансової звітності за останній звітний рік перевищує 250 мільйонів гривень.

Встановлено, що з метою формування переліків об'єктів державної власності, що підлягають приватизації у 2018 році, Фонд 07.03.2018 направив відповідне звернення до уповноважених органів управління. Станом на 19.04.2018 інформація надійшла від 46 уповноважених органів управління (з них 3 органи (**Міноборони, Мінфін та Мін'юст**) надали лише **проміжні відповіді без пропозицій щодо формування переліку об'єктів, що підлягають приватизації**). Отже, **вказаними уповноваженими органами управління не забезпечено виконання вимог Прикінцевих та перехідних положень Закону № 2269** щодо подання до Фонду пропозиції про включення об'єктів до переліку об'єктів, що підлягають приватизації.

Проект розпорядження Кабінету Міністрів України листом від 03.04.2018 № 10-19-6649 в установленому порядку направлено на погодження до заінтересованих органів (Мінфін, Мінекономрозвитку, Міненерговугілля, Мінагрополітики, АМКУ) **з проханням погодити в п'ятиденний строк.**

Разом з тим Мінекономрозвитку листом від 30.03.2018 направило до Фонду на погодження проект постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Переліку об'єктів великої приватизації державної власності, що підлягають приватизації у 2018 році”. **Це не відповідає Закону № 2269, адже такий перелік затверджує Кабінет Міністрів України за поданням Фонду.**

Станом на 13.04.2018 проект розпорядження Фонду було погоджено без зауважень АМКУ, **із зауваженнями – Міненерговугілля, Мінфіном, Мінагрополітики.** Відповідь щодо проекту розпорядження від Мінекономрозвитку надійшла лише **16.04.2018 (проект погоджено із**

зауваженнями). Проект подано до Мін'юсту для проведення правової експертизи (листи від 13.04.2018 та 18.04.2018).

Довідково. У Пояснювальній записці до проекту розпорядження зазначено, що метою його прийняття є забезпечення приватизації об'єктів великої приватизації державної власності, що дасть змогу залучити інвестиції у розвиток цих об'єктів, сприятиме їх модернізації та технічному переоснащенню, виконання завдань з надходження коштів від приватизації державного майна до держбюджету в розмірі 21,3 млрд грн, встановленому Законом України "Про Державний бюджет України на 2018 рік".

До переліку об'єктів великої приватизації державної власності, що підлягають приватизації в 2018 році, включено **22 об'єкти**, які наведено у додатку 5 до Звіту. Слід зазначити, що до проекту не були включені **3 об'єкти**, які перебувають в управлінні Фонду, що підпадають під дію частини другої Прикінцевих та перехідних положень Закону № 2269 (ПАТ "Центрэнерго", ПАТ "Одеський припортовий завод", ПАТ "Сумхімпром"), приватизація яких завершується відповідно до вимог Закону № 2163.

Встановлено, що станом на 10.05.2018 **умови продажу ПАТ "Сумхімпром" не затверджено**. Відповідний проект розпорядження Кабінету Міністрів України підготовлено Фондом, але **узгодження із заінтересованими органами влади** (Мінекономрозвитку, Мінфін, АМКУ, Мін'юст) **не завершено і відповідно до Уряду не направлено**. За інформацією Фонду, **проведення засідання робочої групи з підготовки рекомендацій та пропозицій до проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо приватизації та умов продажу об'єктів державної власності, що підлягають приватизації, зокрема державного пакета акції іншого підприємства АТ "Одеський припортовий завод", заплановано на 16.05.2018**. Водночас **таке засідання, відповідно до Графіка підготовки до продажу за конкурсом пакета акцій товариства, що було направлено до Кабінету Міністрів України 02.04.2018, мало відбутися у I декаді квітня**.

На засіданні Урядового комітету, що відбулось у травні 2018 року, до переліку об'єктів приватизації включено вже **26 підприємств** (всі зазначені вище та об'єкт підпорядкований МОЗ – "Індар"). Фактично **перелік об'єктів великої приватизації затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України 10.05.2018 № 358-р**.

Встановлено, що **існують ризики у реалізації самої приватизації у 2018 році і, як наслідок, отриманні надходжень державного бюджету в запланованих обсягах**.

Наприклад, приватизація електропостачальних компаній, що перебувають в управлінні Фонду, **Тернопіль-, Миколаїв-, Харків-, Хмельницькийобленерго залежить від запровадження РAB-тарифу** або прийняття урядового рішення щодо виставлення на продаж без запровадження змін. За орієнтовним переліком об'єктів великої приватизації, який розроблено на виконання протокольного доручення від 23.03.2018 за результатами засідання робочої групи з підготовки рекомендацій та пропозицій до проектів рішень Кабінету Міністрів України щодо приватизації та умов продажу об'єктів державної власності, що підлягають приватизації (направлено до

Уряду листом від 02.04.2018 № 10-19-6418), проведення аукціону з продажу та затвердження Фондом його підсумків заплановано у II декаді квітня 2019 року.

Відповідно до Закону № 2269 Фондом затверджено переліки об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації в 2018 році (наказ від 27.03.2018 № 447 (із змінами). Перелік об'єктів великої приватизації на 2018 рік Урядом затверджено 10.05.2018. При цьому окремі завдання, визначені Законом № 2269, виконуються несвоєчасно і недостатньо. Нормативно-правові акти Фонду розроблено, але станом на 07.05.2018 завершено державну реєстрацію лише 10. Погодження заінтересованими органами нормативно-правових актів, відповідальність за підготовку яких визначено Мінекономрозвитку, не забезпечено.

4.3. Стан реагування на рекомендації Рахункової палати за результатами попереднього аналізу

Рахунковою палатою у 2017 році проведено аналіз Звіту про роботу Фонду державного майна та хід виконання Державної програми приватизації у 2016 році. Звіт Рахункової палати з цього питання з рекомендаціями щодо усунення виявлених недоліків надіслано Фонду⁴⁸ для реагування та вжиття заходів.

Фондом⁴⁹ затверджено Заходи щодо врахування пропозицій та рекомендацій Рахункової палати за результатами аналізу Звіту Фонду у 2016 році (далі – Заходи), про реалізацію яких Фонд у 2017 році та 31.01.2018 інформував Рахункову палату. Рекомендації Рахункової палати виконано таким чином.

1. *Неухильно дотримуватися вимог нормативних документів щодо наповнення змістової частини звіту про результати роботи Фонду.*

Пунктом 2 Заходів доручено керівникам структурних підрозділів Фонду у терміни, визначені наказом Фонду,⁵⁰ наповнювати змістові частини розділів звіту.

Фонд поінформував Рахункову палату⁵¹, що аналітично-інформаційні матеріали до відповідних розділів звіту про роботу Фонду у 2017 році готуються з урахуванням зауважень Рахункової палати у частині наповнення змістової частини розділів звіту, а також висвітлення необхідної інформації.

Встановлено, що зміни до **Методичних рекомендацій № 255**, на підставі яких готувався Звіт Фонду, **не вносились** і, як наслідок, **змістову частину розділів** відповідною інформацією **не наповнено**. Також **Методичні рекомендації № 255 не приведено** у відповідність до нової структури⁵² Фонду

⁴⁸ Лист Рахункової палати від 08.06.2017 № 04-1044.

⁴⁹ Наказ Фонду від 19.07.2017 № 1152.

⁵⁰ Наказ Фонду від 17.02.2017 № 255.

⁵¹ Листи Фонду від 30.11.2017 № 10-50-22824, від 31.01.2018 № 10-18-2196.

⁵² Наказ Фонду від 15.12.2017 № 907к.

та прийнятого 18.01.2017 Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна”. Отже, **рекомендацію Рахункової палати не виконано.**

2. *Забезпечити у повному обсязі погодження фінансових планів та здійснення аналізу результатів фінансово-господарської діяльності господарських товариств, у яких Фонд має контрольний пакет акцій.* Фонд поінформував, що на виконання Заходів (п. 6) Управлінню звітності та планування фінансової діяльності доручено постійно забезпечувати розгляд/затвердження фінансових планів та моніторинг результатів фінансово-господарської діяльності господарських товариств, у яких Фонд має контрольний пакет акцій.

Фактично **фінансові плани** на 2018 рік погоджено (затверджено) 74 відс. загальної кількості підприємств з корпоративними правами держави (державна частка від 50 відс. до 100 відсотків). Аналіз фінансово-господарської діяльності за 9 місяців 2017 року проведено щодо 66 відс. державних підприємств і товариств, у яких держава має контрольний пакет акцій.

Отже, **рекомендацію Рахункової палати виконано частково.**

3. *Забезпечити у повному обсязі застосування заходів впливу до недобросовісних покупців державного майна.*

Фактично проводиться претензійно-позовна робота із розірвання 6 договорів купівлі-продажу держмайна у зв'язку з невиконанням покупцями взятих зобов'язань. Крім того, до суду подано 4 позовні заяви щодо стягнення штрафів та пені з недобросовісних покупців. Отже, **рекомендацію Рахункової палати виконано частково.**

4. *Визначити повний перелік критеріїв оцінки, достатніх для аналізу та оцінки стану виконання всіх повноважень Фонду, встановлених Законом № 4107.* Згідно із Методичними рекомендаціями № 255 критеріями оцінки стану виконання функцій та повноважень Фонду є рівень забезпечення виконання встановлених законом про державний бюджет завдань з надходження коштів від приватизації державного майна; надходження коштів від оренди державного майна, а також інформація про стан перерахування до державного бюджету дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї), або відрахування частини чистого прибутку господарських товариств, що належать до сфери управління Фонду.

Критерії оцінки стану виконання функцій і повноважень, що застосовані у Звіті Фонду **не дають можливості повністю оцінити стан виконання всіх повноважень Фонду.** Фактично Методичні рекомендації № 255 **не приведено у відповідність до наданих зауважень та пропозицій.** Отже, **рекомендацію не виконано.**

У зв'язку з недостатньою організаційною роботою мають місце факти, коли **окремі рекомендації Рахункової палати Фондом не виконано.**

ВИСНОВКИ

1. **Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2017 році, в основному, висвітлює**

результати виконання Фондом повноважень, визначених Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”. Дані про фінансові результати приватизації, надходження від орендної плати та дивіденди, наведені у Звіті Фонду за 2017 рік, **свідчать про покращення порівняно із 2016 роком стану забезпечення надходжень Державного бюджету України**, що здійснює Фонд. **Надходження від приватизації у 2017 році становили 3,4 млрд грн, що порівняно із відповідним показником 2016 року (0,2 млрд грн) більше на 1600 відсотків.**

У цілому, у 2017 році **Фонд перерахував до державного бюджету 5,361 млрд грн, що становить 27,7 відс. загального запланованого обсягу надходжень та 1 відс. надходжень державного бюджету.**

Так, **бюджетне завдання із забезпечення надходження до державного бюджету коштів від приватизації**, яке Законом України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” було визначено в сумі 17,1 млрд грн, **виконано лише на 19,7 відсотка**. Також **на 66,3 відс. виконано планові показники щодо надходжень коштів від орендної плати за користування цілісними майновими комплексами та іншим державним майном, орендодавцем якого виступає Фонд. Лише прогнозне завдання щодо надходження дивідендів перевиконано на 45 відсотків.**

Інформаційні матеріали Звіту Фонду відображають основні показники процесів приватизації, управління державною власністю, практичну діяльність Фонду з оцінки майна за 2017 рік. Водночас **загальний огляд основних проблем з приватизації державного майна та управління державною власністю, які виникли в роботі Фонду у звітному періоді, відсутній. Інформацію щодо впливу ухвалених нормативно-правових актів на процес оціночної діяльності та діяльність Фонду у сфері здійснення державного регулювання оціночної діяльності не наведено.**

Затверджені Фонду бюджетні призначення на 2017 рік та проведені касові видатки дають змогу оцінити повноту здійснення видатків на реалізацію бюджетних програм за КПКВК 6611010 “*Керівництво та управління у сфері державного майна*” та 6611020 “*Заходи, пов’язані з проведенням приватизації державного майна*”. Видатки з державного бюджету здійснювалися за напрямками, визначеними у паспортах бюджетних програм, і відображені у Звіті Фонду. Разом з тим, **через необґрунтоване планування та неефективне управління кошти державного бюджету за КПКВК 6611020 в сумі 8226,0 тис. грн, або 41 відс. асигнувань, виділені на заходи, пов’язані з проведенням приватизації державного майна, повернені Фондом як невикористані.**

2. Нормативно-правове забезпечення діяльності Фонду у 2017 році на законодавчому рівні в цілому було достатнім. Зокрема, правові основи діяльності Фонду визначалися Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”. Правові, економічні та організаційні основи приватизації державного майна регулював Закон України від 04.03.1992 № 2163

“Про приватизацію державного майна” (у редакції Закону України від 19.02.1997 № 89 (із змінами), чинний до 07.03.2018.

Разом з тим Урядом **не дотримано вимоги** Прикінцевих положень Закону України від 21.12.2016 № 1801 “Про Державний бюджет України на 2017 рік” і **не затверджено окремих перелік об’єктів права державної власності, що підлягають приватизації у 2017 році.**

Питання надання в оренду газорозподільних систем, власником яких є держава, залишається невирішеним. Відповідний проект закону “Про внесення змін до деяких законів України (щодо забезпечення використання газорозподільних систем)” за поданням Кабінету Міністрів України (реєстр. № 5558) проголосовано Верховною Радою України в першому читанні 21.03.2017, однак не прийнято в цілому.

3. Фондом не в повній мірі реалізовано рекомендації Рахункової палати, надані за результатами аналізу Звіту про роботу Фонду та хід виконання Державної програми приватизації у 2016 році. Фондом не дотримано вимоги нормативних документів щодо наповнення змістової частини звіту, не визначено повного переліку критеріїв оцінки для аналізу та оцінки стану виконання повноважень, визначених Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”.

Фінансові плани погоджено (затверджено) 74,0 відс. підприємств. Решту планів не погоджено або не затверджено. Підприємствами, які перебувають в стані санації та ліквідації, фінплани не складаються. Крім того, припинено повноваження Фонду як органу управління щодо товариств, які розташовані на тимчасово окупованій території України.

Аналіз результатів фінансово-господарської діяльності проведено щодо 66 відс. підприємств та господарських товариств, де Фонд має контрольний пакет акцій. Оцінка результатів діяльності не проводилась щодо підприємств, які створені у звітному періоді, а також щодо яких розпочато процедуру реорганізації (реструктуризації) або ліквідації.

Застосування заходів впливу до недобросовісних покупців державного майна відповідно до чинного законодавства здійснюється недостатньо. За результатами контролю договорів купівлі-продажу державного майна Фондом у 2017 році **встановлено невиконання умов за 81 договором.** При цьому **на початок 2017 року заборгованість за несплаченими до державного бюджету штрафними санкціями за порушення покупцями умов укладених договорів приватизації складала 73,4 млн грн, але на початок 2018 року сума нарахованих і не сплачених за рішенням судів штрафних санкцій становить вже 2,24 млрд гривень.** Таке збільшення відбулося за рахунок нарахування ТОВ “ЕСУ” пені у сумі 2,17 млрд грн при розірванні договору купівлі-продажу ВАТ “Укртелеком” за невиконання інвестиційного зобов’язання. Це рішення оскаржується у Верховному Суді України. Упродовж 2017 року до бюджету сплачено 204,4 тис. грн штрафів, що **менше одного відсотка обсягу такої заборгованості.**

4. Фондом у 2017 році приватизовано 156 об'єктів. Суб'єктами управління (Секретаріат Кабінету Міністрів України, Мінекономрозвитку, Мінагрополітики, Міненерговугілля, Мінінфраструктури, Укравтодор) функції з управління майном підприємств, що визначені до приватизації, до Фонду та його регіональних відділень своєчасно не передавались, що унеможливило своєчасну підготовку об'єктів до продажу. Внаслідок затягування передачі функції з управління майном із 148 об'єктів, що були визначені до приватизації, упродовж 2017 року Фонду передано функції з управління лише 20 об'єктами.

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2015 № 271 “Про проведення прозорості та конкурентної приватизації у 2015–2017 роках” включено 105 об'єктів до переліку об'єктів державної власності, що підлягають приватизації після їх виключення з переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації. Водночас **Мінекономрозвитку не сформовано пропозицій щодо змін до Закону України “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” у 2017 році у частині виключення таких об'єктів, внаслідок чого жодне підприємство із цього переліку до приватизації визначено не було. Зазначене унеможливило проведення їх приватизації і надходження відповідних коштів до Державного бюджету України.**

5. Єдиний реєстр об'єктів державної власності сформовано Фондом не в повному обсязі. Українська державна корпорація по транспортному будівництву “Укртрансбуд”, Українська кооперативно-державна корпорація по агропромислому будівництву “Украгропромбуд”, Українська державна корпорація по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт “Укрмонтажспецбуд”, незважаючи на доручення Уряду та неодноразові звернення Фонду, протягом трьох років не надають Фонду оновлених відомостей про об'єкти державної власності. Відповідно відомості про об'єкти державної власності до Єдиного реєстру не внесені.

У 2017 році Фондом частково забезпечено участь представників держави у проведенні загальних зборів акціонерів господарських товариств, у статутному капіталі яких є державна частка. Фактично у таких зборах взяло участь 66 із 213 господарських товариств з державною часткою майна понад 25 відс., які перебувають в управлінні Фонду.

На порушення вимог Методичних рекомендацій, затверджених наказом Фонду від 17.02.2017 № 255, у Звіті Фонду за 2017 рік немає інформації про своєчасність та повноту сплати дивідендів до держбюджету, наявність заборгованості зі сплати дивідендів на початок та кінець звітного року, розмір заборгованості зі сплати дивідендів та частини чистого прибутку у звітному та попередньому періодах.

6. Реалізацію державної політики у сфері оцінки майна та регулювання оціночної діяльності Фондом повною мірою не забезпечено.

Окремі показники в частині оціночної діяльності у 2017 році значно погіршилися. Так, кількість звітів про оцінку майна, які взагалі не відповідають вимогам, збільшилася порівняно із 2016 роком у 6,2 раза (з 78 у 2016 році до 481 у 2017 році). Кількість звітів, які в цілому відповідають встановленим вимогам, зменшилась (з 6804 у 2016 році до 6475 у 2017 році).

Крім того, нормотворча діяльність Фонду у сферах оцінки майна та професійної оціночної діяльності в 2017 році не сприяла оптимізації оціночної діяльності. Неврегульованим залишається питання інвентаризації, оцінки майна, що вноситься до статутного капіталу акціонерних товариств, створюваних у процесі приватизації (корпоратизації), у т.ч. майна, яке перебуває на території проведення АТО та тимчасово окупованій території України. Також відсутнє нормативне забезпечення оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері теплопостачання.

7. Фонд як головний розпорядник бюджетних коштів не забезпечив у 2017 році належного рівня досягнення мети бюджетних програм КПКВК 6611010 та 6611020, за якими здійснювалося його фінансування. Із загальної кількості результативних показників обох зазначених бюджетних програм (40 показників затрат, продукту, ефективності та якості) виконано або перевиконано лише дев'ять. Крім того, не виконано показників із надходження коштів від приватизації державного майна, від оренди державного майна, а також від реалізації земельних ділянок, на яких розміщено об'єкти приватизації. Із 174 державних підприємств і господарських товариств з державною часткою більше 50 відс. статутного капіталу, які перебувають у сфері управління Фонду, за критеріями оцінки фінансово-господарської діяльності 49 оцінено як неефективні, 91 – з певних причин не оцінювались.

8. З прийняттям Закону України від 18.01.2018 № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна” нормативно-правову базу у сфері приватизації було суттєво змінено. Прикінцевими та перехідними положеннями цього Закону доручалось Уряду у тримісячний термін розробити та привести у відповідність свої нормативно-правові акти. Окремі нормативно-правові акти, які необхідно розробити для забезпечення реалізації Закону № 2269, у встановлений термін не прийнято. Крім того, існують ризики несвоєчасного прийняття й інших нормативно-правових актів, термін прийняття яких встановлено до 07.06.2018.

Перелік об'єктів великої приватизації на 2018 рік затверджено Урядом 10.05.2018. Разом з тим існують ризики у проведенні самої приватизації. Зокрема, питання приватизації електропостачальних компаній, що перебувають в управлінні Фонду, які включено до Переліку об'єктів великої приватизації на 2018 рік, до чи після запровадження РAB-тарифу Кабінетом Міністрів України досі не вирішено.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Поінформувати Верховну Раду України про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету.

2. Направити Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації Звіт і рішення Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рекомендувати розглянути їх на своєму засіданні.

3. Відомості про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати:

3.1. Прискорити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону України від 18.01.2018 № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна”, як це передбачено Прикінцевими і перехідними положеннями цього Закону.

3.2. Забезпечити передання Мінекономрозвитку, Мінагрополітики, Міненерговугілля, МОЗ в управління Фонду об’єктів, включених до переліків великої та малої приватизації 2018 року.

3.3. Доручити Секретаріату Кабінету Міністрів України забезпечити передання державного публічного акціонерного товариства “Національна акціонерна компанія “Украгрозлізинг” та державного підприємства “Укресресурси” до сфери управління Фонду.

3.4. Прискорити прийняття рішення про приватизацію електропостачальних компаній, що перебувають в управлінні Фонду, Тернопіль-, Миколаїв-, Харків-, Хмельницькобленерго, які включено до Переліку об’єктів великої приватизації на 2018 рік.

3.5. Доручити уповноваженим органам управління вжити заходів щодо обліку юридичних осіб, які обліковуються в ЄДРПОУ, а також забезпечити своєчасне проведення процедури припинення державної реєстрації юридичних осіб з метою завершення заходів з їх упорядкування.

3.6. Доручити Мінекономрозвитку, Фонду розглянути доцільність розроблення стратегії розвитку державного сектору економіки, зокрема в частині перспектив управління державними підприємствами.

4. Надіслати Фонду Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати і рекомендувати:

4.1. Розробити методичні рекомендації щодо складання звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2018 році з урахуванням Закону України від 18.01.2018 № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна”.

4.2. Прискорити приватизацію у 2018 році визначених підприємств, які перебувають в управлінні Фонду.

4.3. Запровадити механізм притягнення до відповідальності суб'єктів управління за несвоєчасне надання відповідної інформації для формування Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

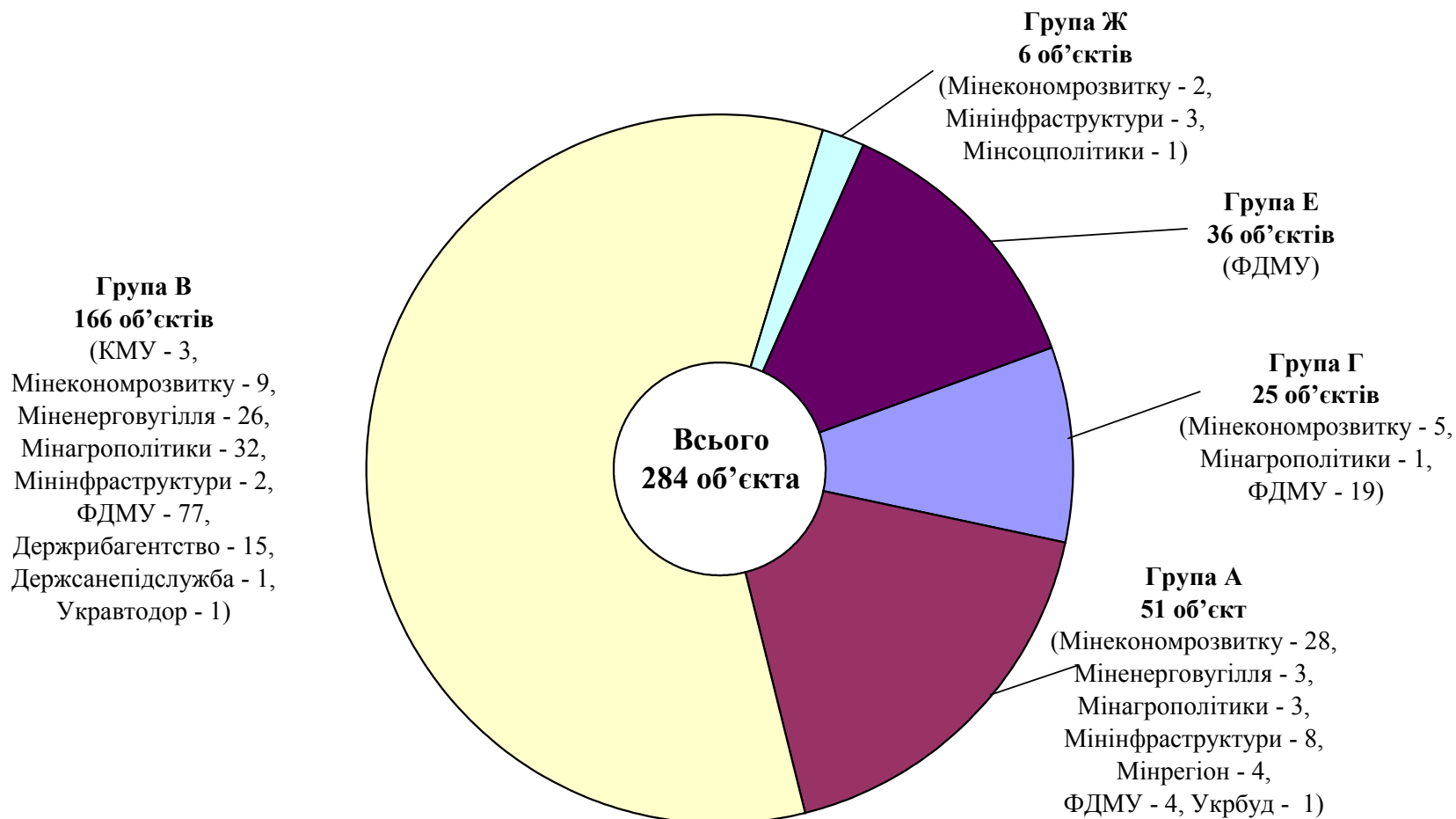
Член Рахункової палати

І.М. Іванова

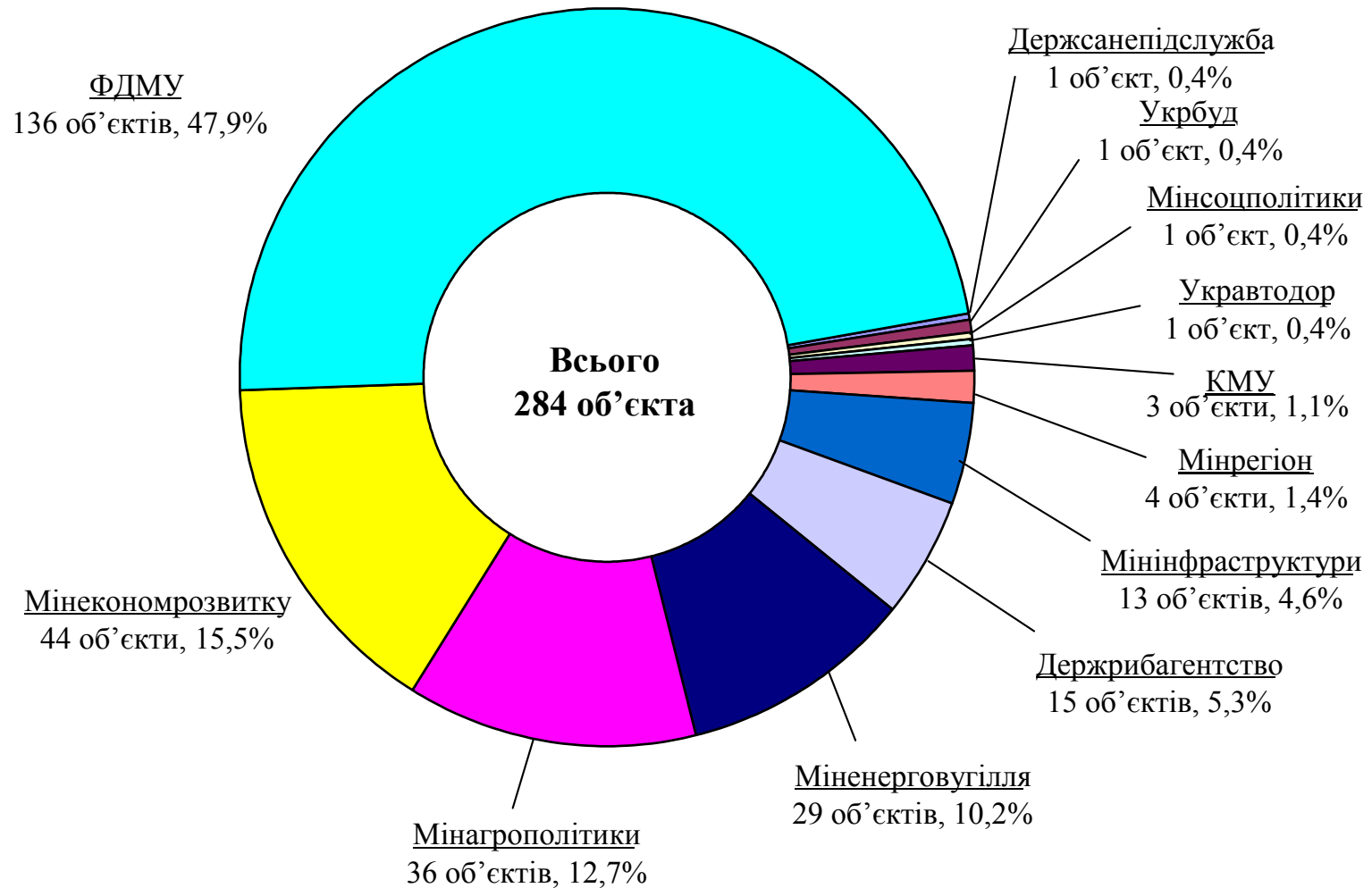
ГРУПИ КЛАСИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ПРИВАТИЗАЦІЇ

група	класифікація об'єктів
А	єдині майнові комплекси державних підприємств, їх структурних підрозділів, які можуть бути виділені в самостійні суб'єкти господарювання - юридичні особи (у т. ч. ті, що передані в оренду, перебувають у процесі реструктуризації), на яких середньооблікова чисельність працюючих не перевищує 100 осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції за такий період не перевищує 70 млн. грн. та/або вартості майна яких недостатньо для формування статутного капіталу господарського товариства, у т. ч. разом із земельними ділянками державної власності, на яких вони розташовані. Окреме індивідуально визначене майно, у т. ч. разом із земельними ділянками державної власності, на яких таке майно розташовано
В	єдині майнові комплекси державних підприємств (у т. ч. ті, що передані в оренду), їх структурних підрозділів, на яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує 100 осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції за такий період перевищує 70 млн. грн. та/або вартість майна яких достатня для формування статутного капіталу акціонерного товариства, у т. ч. разом із земельними ділянками державної власності, на яких вони розташовані; акції акціонерного товариства, утвореного в процесі приватизації та корпоратизації (крім об'єктів групи Г); єдині майнові комплекси підприємств і організацій сільського, рибного господарства та агропромислового комплексу незалежно від вартості майна та середньооблікової чисельності працюючих, у т. ч. разом із земельними ділянками державної власності, на яких вони розташовані
Г	єдині майнові комплекси державних підприємств та акції акціонерних товариств, які на момент прийняття рішення про приватизацію (продаж) мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави або ознаки домінування на загальнодержавному ринку товарів (робіт, послуг), підприємств оборонно-промислового комплексу, а також об'єкти, визначені уповноваженими органами управління як такі, що потребують застосування індивідуального підходу до приватизації (такі, що мають унікальні виробництва, використовують рідкісні ресурси (нематеріальні активи, ноу-хау, включаючи науково-дослідні та проектно-конструкторські організації та установи, які відповідають таким вимогам)
Д	об'єкти незавершеного будівництва (будівлі, споруди, передавальні пристрої, які не введені в експлуатацію), законсервовані об'єкти, у т. ч. разом із земельними ділянками державної власності, на яких вони розташовані
Е	акції (частки, паї), що належать державі у статутному капіталі господарських товариств, інших господарських організацій і підприємств, заснованих на базі об'єднання майна різних форм власності та розташованих на території України або за її межами
Ж	об'єкти соціально-культурного призначення, в т. ч. разом із земельними ділянками державної власності, на яких вони розташовані, крім тих, що не підлягають приватизації

Кількість підприємств, визначених до приватизації, за органами управління в розрізі груп приватизації у 2017 році

Кількість підприємств, визначених до приватизації, за органами управління у 2017 році

Найбільші платники дивідендів до державного бюджету у 2017 році:

 <p>ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО ТУРБОАТОМ</p>		<p>400 691,709 тис. грн;</p>
 <p>ДНІПРОЕНЕРГО</p>		<p>285 556,731 тис. грн;</p>
 <p>«ЦЕНТРЕНЕРГО»</p>		<p>151 437,235 тис. грн;</p>
<p>ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»</p>		<p>58 897,664 тис. грн;</p>
 <p>PRESIDENT HOTEL KYIV UKRAINE</p>		<p>5 097,619 тис. грн;</p>
 <p>МИКОЛАІВ ЕНЕРГО</p>		<p>5 052,657 тис. грн;</p>
 <p>ПАО Научно-технический комплекс ЕЛЕКТРОПРИЛАД</p>		<p>3 085,411 тис. грн;</p>
 <p>КИЕП</p>		<p>1 806,253 тис. грн.</p>

ПАТ «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут
«Енергопроект»

Кількість об'єктів великої приватизації державної власності, що підлягають приватизації в 2018 році

